

Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Sebők Judit
HungaroVízió,
az Eurovíziós Dalfesztivál magyar vonatkozásainak vizsgálata

Témavezető: Dr. Kálai Sándor egyetemi adjunktus
Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszék

2013

Tartalomjegyzék	
Bevezetés	2
1.Az Eurovíziós Dalfesztivál története	3
1.1 Formátum.....	4
1.2 Részvételi feltételek	5
1.3 Politikai szavazás vagy baráti együttműködés?	5
1.4 Emlékezetes évek	8
2.Az Eurovíziós Dalfesztivál versenyzői szemszögből	10
2.1 A dal	11
2.2 Promóció és előzetes esélylatolgatások	12
2.3 Eurovíziós atmosféra	13
2.4 Élet a show után	15
3.Rajongói aktivitás	17
3.1 Klész Imre és az <i>eschungary.hu</i>	17
3.2 Kérdőíves felmérés eredményeinek vizsgálata	19
Összegzés	24
Bibliográfia	27
Mellékletek	30

Bevezetés

Záródolgozatom témaválasztása személyes okokra vezethető vissza. 2009-ben követtem először figyelemmel az Eurovíziós Dalfesztivált, és már akkor a tévé képernyőjén keresztül látszott, hogy komoly szervezői munka és együttműködés zajlik a háttérben. Akkor eldöntöttem, hogy mindenképpen erről a rendezvényről írom majd a dolgozatomat. Tudomásom szerint a korábbi években mindössze egy elemzés készült az adott témában, de az is főként a nemzetek közötti kapcsolatokat vizsgálta. Így a téma kutatása még mindig újszerűnek számít, főleg abból a szempontból, hogy én más nézőpontból közelítem meg. A dolgozat elkészítésében segítségemre volt a magyar rajongói oldal vezetője, Klész Imre, illetve a korábbi években Magyarországot képviselő előadók, Wolf Kati (2011) és a Compact Disco (2012). Kutatásomban főként a nemzetközi verseny magyar vonatkozását vizsgáltam, az elmúlt évek szerepléseit vettem górcső alá, illetve próbáltam az elért eredmények és az itthoni támogatottság között összefüggéseket felfedezni. Természetesen a verseny történelmi hátterét is felvázolom, igyekszem tömören, de alaposan bemutatni az „Eurovíziós Családot”, illetve Magyarország ellenpéldájaként számos más ország szerepléseit is kiemelem. Dolgozatomat két nagyobb egységre osztottam és mindkettő alapját mélyinterjú elemzés adja. A műsor történetének bemutatása és a rendezvény működésének feltárása után a Wolf Katival, illetve a Compact Discoval készített interjúim elemzését kísérem meg. Válaszaik, illetve más indulóink korábbi beszámolóit alapján igyekszem általános igazságokat megfogalmazni Magyarország és az Eurovíziós Dalfesztivál kapcsolatáról.

A második nagyobb egységben a rajongói aktivitást vizsgálom. Ennek elemzésében segítségemre volt Klész Imre, a magyar rajongói oldal vezetője, aki összehangolja a hazai rajongókat, szervezi a találkozókat és az *eschungary.hu* internetes oldalon igyekszik a legfrissebb információkat magyarul közzétenni. Illetve egy kérdőíves felmérést is készítettem, melyet 223-an töltöttek ki, és voltak ezzel segítségemre.

Az előadók és a közönség közötti kommunikációt és együttműködést is figyelembe véve, a korábbi évek tapasztalatai alapján és a 2013-as verseny eseményeit követve készítem el záródolgozatomat, a következő évi verseny végeredményére májusig várni kell.

Az Eurovíziós Dalfesztivál története

1956-ban az Európai Műsorsugárzók Uniója (továbbiakban EBU) történelmet írt azzal, hogy megrendezték az első Eurovíziós Dalfesztivált, amely azóta a világ legnagyobb szórakoztató műsorává nőtte ki magát, hiszen már több mint 140 országban követik figyelemmel az aktuális eseményeket. A rendezvény ötlete Marcel Bezençon, francia EBU alkalmazott fejéből pattant ki, aki ezzel beírta magát a történelembe (Eurovíziós Dalfesztivál hivatalos honlap).

Az Európai Műsorsugárzók Unióját 1950. február 12-én, Nagy-Britanniában hívták életre azért, hogy a 23 alapító rádióállomás megossza egymással a híradó bejátszásokat. Az unió érdekessége az, hogy nevével ellenében már a kezdetektől nem csak európai szolgáltatókat foglalt magában, hanem észak-afrikai országok rádióállomásait is. II. Erzsébet brit királynő koronázási ceremóniája volt az első esemény, amit az EBU 1953-ban nemzetközileg élőben sugárzott, majd ezután 1954-ben a Montreux-ben rendezett nárciszfesztiválról tudósított. A második világháború után a kétségbeesés és a reménytelenség lett úrrá az embereken. Elvesztették értékeiket és szeretteiket, kilátástalannak tűnt a helyzetük. Fontossá váltak az EBU-hoz hasonló szervezetek, amelyek az egységessé válás lehetőségét kínálták a népeknek. Az első Eurovíziós Dalfesztivál megrendezésekor még nem is sejtették, hogy az EBU legsikeresebb produkciójának alapjait teszik le. Ez a show sokkal több, mint egy egyszerű zenés-táncos műsor: segítette az embereket átvészelni a hidegháborút, a berlini fal felépítését, majd lebontását, a kommunista rezsimeket és a diktatórikus kormányzásokat (*The Secret History of Eurovision*). Ezen a versenyen hagyományosan az Európai Műsorsugárzók Uniójának aktív tagállamai vehetnek részt. A versenyző országok kiválasztanak egy hazai előadót és egy dalt, amelyet elég különlegesnek éreznek ahhoz, hogy egész Európa szívét meghódítsa. A fesztivált 1956 óta minden évben megtartották, így ez egyike a leghosszabb ideig tartó televíziós műsoroknak a történelemben. A világ több olyan pontján is közvetítik a műsort, ahol a lakosok nem szavazhatnak, többek között az Egyesült Államokban, Ausztráliában és Indiában is.

Az első versenyt a svájci Luganóban rendezték 1956. május 24-én, ahol mindössze 7 ország indult 2-2 dallal. Azóta eltelt több mint 50 év és a versenyző országok száma oly mértékben megnőtt, hogy a szervezők úgy döntöttek, elődöntőt (2008 óta kettőt) szerveznek, ahol a közönség kiválasztja azokat a produkciókat, amelyek érdemesek a döntőbe jutásra. Az '56-os verseny volt az első és az egyetlen megmérettetés, ahol egy

ország több produkcióval is szerepelt, 1957-től a szabályok egyértelműen kimondták, hogy minden versenyző ország csak egy dalt szerepeltethet.

Formátum

Az évek során a verseny rengeteg változáson ment keresztül, a szabályokat szinte évente módosították. Az alapkoncepció egyszerű, minden országot egy televíziós csatorna képvisel, amely kiválaszt egy dalt és azt indítja a versenyen. A fesztivál estéjén a dalokat élőben adják elő, majd minden országnak joga van szavazni a kedvencre. A legfontosabb szabály, hogy a saját indulójára egy ország sem szavazhat. A versenyt egy résztvevő ország szervezi, általában az, amelyik az előző évben nyerni tudott (az évek során voltak kivételek, sok esetben anyagi okokra hivatkozva néhány ország visszalépett a rendezés jogától, de ezekben az esetekben mindig akadt más, aki szívesen tett eleget ennek a feladatnak).

A műsorvezetők személye és létszáma is mindig sarkalatos pontja egy-egy versenynek, hiszen fontos, hogy olyan embert válasszanak, aki kellően szórakoztató, ugyanakkor hiteles és megfelelő szinten tud vezetni egy világszerte népszerű show-műsort. 1978 volt az első év, amikor 2 személyt jelöltek ki erre a feladatra, de ezután ez még nem vált hagyománnyá, 10 évvel később, 1988-tól lett bevált szokás, hogy legalább két műsorvezető irányítja a történéseket. 1988-tól 2012-ig mindössze kétszer fordult elő, hogy újra magányos pozíció lett a műsorvezetés, 1993-ban és 1995-ben. 1999-ben megint növelték a műsorvezetők számát és ekkor már hárman köszöntötték Európát a verseny estéjén. 2009-ben Oroszország újítónak számított, ugyanis ketten vezették az elődöntőket, a döntőben viszont két másik orosz házigazdával találkozhattunk, így összességében, eddig egyedülálló módon, az akkori versenynek 4 műsorvezető volt. Az elmúlt három évben úgy tűnt a három személyes hagyomány marad meg, de a 2013-as házigazda, Svédország bejelentette, hogy vissza kíván térni a hagyományokhoz, és újra egy személyt fog kijelölni a műsorvezetésre. A rendező országok igyekeznek kihasználni a globális figyelmet és minél több turisztikai látványosságot mutatnak be, ezzel próbálva fellendíteni a turizmust. Ilyenkor nem csak a helyi nevezetességeket ismerhetjük meg, de előfordul, hogy a rendező országban élő énekeseket, zenészeket is színpadra állítanak extra produkcióként, ezzel próbálva nekik nagyobb hírnevet szerezni.

Részvételi feltételek

Alapvető feltétel a már korábban említett EBU tagság, olyan országok adhatják be jelentkezésüket, amelyeknek televíziós csatornája aktív EBU tagnak számít. Ez azt jelenti, hogy az említett csatorna sugárzásának (elméletileg) elérhetőnek kell lennie azon ország teljes lakossága számára, ahol a központja van. A jelentkező országnak meg kell felelnie a verseny szabályzatának, amit érdemes alaposan ismerni és időről időre tanulmányozni, hiszen évről évre változtatják.

Az, hogy az egyes országok hogyan jelölik ki indulóikat nem egységes. A legnépszerűbb megoldás, ha nemzeti döntő keretein belül a közönség választ indulót és dalt, de az is gyakori, hogy az adott csatorna belső zsűri segítségével dönt. A jelenlegi szabály az, hogy csak olyan dalokat küldhetnek be a résztvevő országok, mely a versenyt megelőző év szeptember 1-je után jelent meg. Amennyiben kiderül, hogy a művet már a megadott dátum előtt kereskedelmi forgalomba hozták, az azonnali kizárást von maga után (erre kiváló példa a 2009-es hazai eset, amikor is Zentai Márkot választották ki, de kiderült, hogy dala már korábban megjelent, így eltiltották a versenytől).

Politikai szavazás vagy baráti együttműködés?

Az Eurovíziós Dalfesztivál sikere 1956 óta töretlen. Kritikák folyamatosan érik a fellépő előadókat, a szervezőket, és ami a legérzékenyebb pontja az egész versenynek, az a szavazás. A voksok leadásának rendszerét az évek során több alkalommal is változtatták, igyekeztek kitalálni egy olyan rendszert, amely segít abban, hogy a nézők tudják érvényesíteni véleményüket.

A ma is használatos szavazás a Borda számolás adaptációja. A rendszer atyja *Jean-Charles Borda*, lényege pedig az, hogy a szavazók sorba állítják a jelölteket, mindegyik a sorrendi helyének megfelelő pontszámot kap, döntetlen esetében átlagot számítanak, végül a pontokat összeadják és a győztes a legtöbb ponttal rendelkező versenyző lesz (Karácsony 3.). Ezt a koncepciót alkalmazzák a dalversenyen is már 1975 óta. 1997-ben öt ország (Ausztria, Franciaország, Németország, Svédország és az Egyesült Királyság) kísérleti jelleggel a telefonos szavazás mellett döntött. Ez a kísérlet rendkívül sikeresnek bizonyult és 1998-ban már igyekeztek erre a módszerre buzdítani az országokat. Az emberek rendkívül értékelték ezt a lépést, hiszen végre képviselhették saját álláspontjukat, ténylegesen volt beleszólásuk a verseny végkimenetelébe. A szavazás ma már rendkívül egyszerű, a néző azt a produkciót támogatja egy hívással, vagy egy SMS-sel, amelyik szerinte legjobban megérdemli a győzelmet. Minden szavazó országban kialakul egy

sorrend és ennek megfelelően osztják ki a pontokat 1-12-ig (a harmadik helyezett 8 pontot kap, a második 10-et, az első helyezett pedig 12-t). Az alábbi táblázatban láthatóak a különböző évek sajátos szavazási szabályai:

Alkalmazás éve(i)	Szavazási rendszer
1956	Országonként 2 zsűritag volt, akik 1 és 10 között pontozták mindegyik dalt.
1957-1961, 1967-1970, 1974	Országonként 10 zsűritag volt, akik 1 pontot adtak a legjobbnak ítélt dalnak.
1962	Országonként 10 zsűritag volt, akik egyenként 3, 2 és 1 pontot adtak a legjobbnak ítélt daloknak. Végül a 10 zsűritag pontjait összeadták, és az így kialakult sorrend első három dala kapott 3, 2 és 1 pontot.
1963	Országonként 20 zsűritag volt, akik egyenként 5, 4, 3, 2 és 1 pontot adtak a legjobbnak ítélt daloknak. A pontokat összeadták, és az így kialakult sorrend első öt dala kapott 5, 4, 3, 2 és 1 pontot.
1964-1966	Országonként 10 zsűritag volt, akik egyenként tetszőlegesen elosztottak 3 pontot a dalok között. A pontokat összeadták, és az összesített lista első három helyezettje kapott 5, 3 és 1 pontot. Ha csak egy dalra szavazott az összes zsűritag, akkor az 9 pontot kapott, ha csak kettőre, akkor azok 6 és 3 pontot kaptak.

1971-1973	Országanként 2 zsűritag volt a helyszínen, egy 25 évnél idősebb és egy 25 évnél fiatalabb. Mindkét zsűritag 1 és 5 között pontozta az összes dalt.
1975-	Minden ország a 10 kedvenc dalára szavaz, melyek 1-8, 10, és 12 pontot kapnak.

A dalfesztivál közel 60 éves történelme során, eltekintve attól, hogy épp melyik szavazási rendszer volt életben, mindig központi szerep jutott a politikának közvetett vagy épp közvetlen módon. Már a kezdetektől felmerült a kérdés, hogy egy-egy előadó győzelme mennyire köszönhető az általa képviselt ország nemzetközi politikai helyzetének. Amikor 1977-ben az Eurovíziós Dalfesztivál riválisaként a keleti blokk létrehozta az Intervision Song Contest elnevezésű dalversenyt, a versenyzők és a szervezők is tisztában voltak azzal, hogy az '53-ban elhunyt Sztálin elvei fognak érvényesülni: „Nem az a kérdés, hogy ki adja le a szavazatot, a kérdés az, hogy ki számolja össze a szavazatokat.” Persze ez akkoriban a szovjet blokkra volt érvényes, de mindenki azt érezte, hogy ez a kijelentés igaz lehet az Eurovíziós Dalversenyre is. A hozzáállás az évek során módosult, de az úgynevezett 'televoting' rendszer sem bizonyult kikezdehetetlennek. A verseny megítélését évek óta az befolyásolja, hogy többen az országok politikai elfogultságát vélik felfedezni a leadott szavazatokban.

Anthony Dekker, a Defence Science and Technology Organisation (DSTO) munkatársa felfigyelt erre a problémára és a 2005-ös, 50. Eurovíziós Dalfesztivál kiváló alkalmat adott neki, hogy kutasson ebben a témakörben, tanulmányának a *The Eurovision Song Contest as a Friendship' Network* címet adta. Dekker alapvetően a reáltudományok szakértője, matematika, informatika és fizika a szakterülete, éppen ezért próbált valamilyen rendszerszerűséget felfedezni, statisztikákat és diagramokat készített, hogy alátámasztani vagy cáfolni tudja a felmerült vádakat. Vizsgálatai során az egyes országok kapcsolatait, közös történelmét is figyelembe vette és egyértelművé vált az, hogy vannak kötődések bizonyos országok között, ezeket blokkokban jelölte. Akik rendszeresen figyelemmel követik a versenyeket, tisztában vannak többek között azzal is, hogy Görögország és Ciprus egymást ajándékozzák meg a 12 ponttal, de ez igaz Törökországra és Azerbajdzsánra is, ez már nem is meglepő. Az tény, hogy vannak, akik szimpatizálnak

egymással, míg mások között ellentét feszül, ugyanakkor egy-egy ország helyezését nem csak a kapcsolatok befolyásolják. Ha csak a baráti együttműködésen vagy épp az ellentéteken alapulna a szavazás, akkor a verseny végeredményében évről évre monotonitást figyelhetnénk meg, de a 2000-es évek statisztikái (2001-től számítva) is ennek ellenkezőjét bizonyítják: összesen 9 olyan országnak sikerült az első helyet megszereznie, akiknek előtte ez nem adatott meg (Észtország, Lettország, Törökország, Ukrajna, Görögország, Finnország, Szerbia, Oroszország, Azerbajdzsán).

Emlékezetes évek

2013-ban már az 58. Dalversenyt fogják megrendezni Malmöben. Az elmúlt évek bővelkedtek botrányokban, sikerekben, emlékezetes pillanatokban. Számos példát láthattunk arra, hogy nem feltétlenül azokból a dalokból lesznek a legnagyobb slágerek, amelyek megnyerik a versenyt. 1958-ban Hollandiában vetélkedtek a dalok, ahol harmadik helyen végzett az olasz Domenico Modugno *Nel Blu Dipinto Di Blu* című dalával. Itt ugyan csak a bronz jutott neki, de a későbbiekben bebizonyosodott, hogy az akkori dalverseny legnagyobb nyertese az olasz énekes lett, dala *Volare* néven lett ismert világszerte, az amerikai Billboard Hot 100 listán a vezető szerepet is megszerezte, és Modugno két Grammy-díjat is kapott. A *Volare* örökzöld slágerre vált, többek között a Gypsy Kings is feldolgozta, hazánkban pedig a népszerű színdarabban, az *Anconai szerelmeseik*-ben is felcsendülnek a jól ismert dallamok. 1966-ban vezették be azt a szabályt, miszerint minden országnak anyanyelvű dalt kellett énekelni. Erre azért volt szükség, mert a korábbi évben a svéd induló angolul énekelt és sokan nemtetszésüket fejezték ki. A nyelv kérdése a következő években is vita tárgyát képezte, de idővel már olyan produkció is színpadra került, melyben kitalált nyelven is énekeltek (2006-os holland induló félig angolul, félig egy kitalált nyelven adta elő a dalt).

1968-ban először volt színes a fesztivál közvetítése. Azonban senkit sem a közvetítés modernitása nyűgözött le, hanem a botrány, ami a győztes körül kialakult. Ebben az évben a spanyol induló eredetileg Joan Manuel Serrat lett volna, de ő a versenydalt katalán nyelven akarta elénekelni. Ez azonban Francisco Franco ideje alatt nem volt megengedett, így a dalt megtartották, de az előadót lecserélték, és Massiel énekelte el a *La La La* című dalt spanyolul. A fiatal lány megszerezte a spanyoloknak a győzelmet, de öröme korántsem volt felhőtlen. Miután kihirdették a végeredményt, megkezdődtek a vádaskodások, miszerint Franco megvásárolta ezt a győzelmet. Sokan hittek ebben a vádban, főként azért mert a nyertes dal annyira együgyű volt versenytársaihoz képest, hogy elképzelhetetlen

tűnt, hogy ez legyen Európa kedvence. Ezeket a vádakat mai napig nem tisztázták, a győzelmet nem vették el a spanyoloktól, a bizonytalanság valószínűleg örökre fennmarad. 1974 szokatlan sikert hozott a verseny történelmében. Ekkor tudott első alkalommal nyerni Svédország, az ABBA dala, a *Waterloo* világszerte sláger lett. Eurovízió nyertes dal még soha nem aratott akkora sikert, mint '74-ben, ráadásul az együttes karrierjén is nagyot lendített a siker. 2005-ben az Eurovíziós Dalfesztivál 50. évfordulóját ünneplő *Congratulations* elnevezésű eseményen a *Waterloo*-t választották a Dalfesztivál történetének legjobb dalává. Ugyanebben az évben az Egyesült Királyságot Olivia Newton-John képviselte, aki néhány évvel később a *Grease* című filmmel lett nemzetközileg is ismert.

Az Eurovíziós Dalfesztivál fontos üzenete az elfogadás, ennek bizonyítékául szolgált az 1998-as verseny, amikor is az izraeli Dana International, a köztudottan transzszexuális énekes tudott győzni. Önmagában a szereplése is hatalmas médiaérdeklődést jelentett, ami jól jött a versenynek, az pedig, hogy győzni is tudott, meglepetést okozott mindenkinek. Dala, a *Diva* hatalmas sláger lett Európa szerte, de a világ más pontjain is.

Az Eurovíziós Dalfesztivál versenyzői szemszögből

Hazánkban az utóbbi két évben, azon a három estén, amikor az ESC elődöntőit, illetve döntőit közvetítette az M1, kivételesen országszerte többen választották a közszolgálati csatornát, mint a két vezető kereskedelmi adót (TV2, RTL Klub).

A hazai előadók korábban is tisztelték a versenyt és tudták, hogy hatalmas lehetőség az, ha valaki megmutathatja magát az Eurovízió színpadán. 1979-ben lépett először magyar énekes az ESC színpadára, de ekkor még nem magyar színekben. Késmárky Marika és Mándoki László a német Dschinghis Khan együttes tagjaiként versenyeztek. Friderika debütálásakor még nem volt meg a megfelelő anyagi és szellemi támogatás, így hiába szerezte meg 1994-ben az előkelő negyedik helyet, nem kapta meg sem ő, sem a show a neki járó tiszteletet, elismerést. Az ezt követő években nem igazán követték figyelemmel az emberek a történéseket, a '90-es években, még ha sikerült is kijutni egy magyar előadónak az ESC-re, nem tudott igazán szép eredményeket elérni. Mivel nem övezte igazán nagy érdeklődés itthon ezt az eseményt, a szervezői részről sem gondolták fontosnak, hogy énekeseket nevezzenek ezen a versenyen. Friderika negyedik helyezése után eltelt 16 év, amikor is 2010-ben elindult nálunk az X-faktor első szériája. Az élő show-ba jutott 12 versenyző között már ott volt az az egy, aki 2011-ben felvirágoztatta itthon az ESC-t. Wolf Kati elsőként a *Vuk* főcímdalával énekelte be magát a szívünkbe, évekkal később, kétgyermekes anyukaként elindult egy neves tehetségkutatón, ahol ugyan féltávon kiesett, de mégis nemzetközi színpadra állhatott. A Magyar Televízió belső zsűrijének döntése alapján ő képviselhetett minket 2011-ben, Düsseldorfban, ahol az előzetes várakozások ellenére csupán a 22. helyet sikerült megszereznie. A végeredménytől függetlenül Kati sikereket ért el, nemzetközileg is megismerték, rádiós díjakat zsebelt be, és ami talán a legfontosabb, hazánkban elismerést szerzett az Eurovíziós Dalfesztiválnak. Az ő szereplésének köszönhető az, hogy 2012-ben megrendezték azt az igazi hazai válogatót, amire az Eurovízió rajongói már régóta vártak. A Dal egy háromfordulós zenei műsor volt, ahová több mint 200 dal érkezett be, ezekből a szakmai zsűri kiválasztott húszat, amelyek két elődöntő keretein belül mérettek meg egymással. Majd a döntőben a legjobbnak ítélt nyolc dal közül került ki a győztes, a Compact Disco. Az elektronikus pop zenét játszó banda (egyések szerint alternatív zenekar) számára a nemzetközi szintre való kilépés lehetőségét jelentette a verseny. A bakui első elődöntőből sikeresen továbbjutottak, és bár őket nem várták előkelő helyre sem a rajongók, sem a szakma mégis kissé csalódottan fogadta mindenki a 24. helyet.

A dal

A Dalverseny elnevezés magában hordozza azt, hogy a versenyre szánt dalokon van a hangsúly, a koncepció tehát az lenne, hogy ezek versenyeznek egymással és nem az előadók, országok. A fesztivál 56 éves történelmét vizsgálva megfigyelhető, hogy évről évre különböző stílusú dalok nyertek. A leginkább igaz ez a kétezres évekre, hiszen a XXI. században nyert már versenyt heavy metal dal (Lordi, 2006), lírai ballada (Marija Serifovic, 2007), pop dal (Lena, 2010), elnyerte a közönség tetszését egy hegedű virtuóz (Alexander Rybak, 2009) és már romantikus duettnek is szavaztak bizalmat (Elle, Nikki, 2011). A korábban említett két magyar induló is különböző stílusú dalokkal próbált szerencsét, míg Kati a bulizós, személyes hangvételű *What About My Dreams?/Szerelem miért múltsz* című dallal nevezett, addig a Compact Disco egyfajta világbékét kívánó számmal, a *Sounds Of Our Hearts*-al kívánt sikereket elérni.

Mindig érdekes kérdés lehet az, hogy egy-egy dal hogyan készült el, vajon az eurovíziós dalokat maga a verseny helyzet hívta életre, vagy csak jó helyen és jó időben kaptak ihletet a készítőik? Wolf Kati dala nem erre a versenyre készült, elmondása szerint, miután kiesett az X-faktorból, Rakonczai Viktor és Rácz Gergő felajánlották neki, hogy írjak egy dalt, illetve még a verseny folyamán kapott egy ígéretet Geszti Pétertől dalszövegre, így a legsikeresebb hazai dalszerző csapat állt mögötte. Az összhang hamar megszületett, gyorsan ráéreztek, hogy milyen stílusú dal illene Katihoz. „*A Szerelem miért múltsz? stúdiófelvételekor már mindannyian éreztük, hogy ez egyrészt nagyon „slágergyanús”, illetve egyszerre pattant ki a fejünkől, hogy ez stílusában, érzetében, zenei világában egy nagyon az eurovízióra való dal.*”- mondta Kati a vele készített interjúmban.¹ A Compact Disco esetében is hasonló módon született meg a *Sound Of Our Hearts*. A zenekarban megszokott módon a zenét Walkó Csaba, míg a szöveget Pál Gábor jegyzi, a végleges művek pedig a csapat egészének közreműködésével jönnek létre. Így volt ez a 2012-es versenydal esetében is. A szerzemény már évekkorábban elkészült, de nem hozták nyilvánosságra, mivel félkésznek, éretlennek érezték. A Dal című verseny meghirdetése jó apropó volt arra, hogy leporolják, és kissé újjá varázsolják a művet. A téma pedig igazán nemzetközi volt, hiszen lehet, hogy az elfogadás és a világbéke egyesek szerint már elcsépelte, de sajnos mindig aktuális, és örök érvényű igazságokat fogalmaztak meg a fiúk. Abban mindannyian egyet értenek, hogy dalt közönség által érdemes választani, hiszen hiába dönt szakmai zsűri egy-egy versenydalról, a nézők szavazatai

¹ Wolf Kati-val és a Compact Disco-val is volt alkalmam interjút készíteni a záródolgozatom kapcsán, melyeket mellékletként a dolgozatomhoz is csatolok.

fogják eldönteni az élő showban is, hogy ki nyeri az Eurovíziós Dalversenyt. A közönség igénye, ízlése rendkívül változékony, sosem lehet tudni, hogy egy adott évben melyik ország küldöttje kapja majd a legtöbb szavazatot.

Promóció és előzetes esélylatolgatások

A legtöbb ország igyekszik minél hamarabb nyilvánosságra hozni indulóját, hogy az előadó promóciós turnéra indulhasson a szomszédos országokba, néhány esetben akár messzebbre is. Magyarország ilyen szempontból nincs a legszerencsésebb helyzetben, hiszen köztudottan nem egyértelműen baráti a viszonyunk a szomszédos országokkal. Az Eurovíziós Dalfesztivál lényege azonban pont ez, közelebb hozni az embereket egymáshoz, lerombolni a gátakat, új nézőpontba helyezni az emberi kapcsolatokat. 2011-ben Wolf Kati és dala is szerencsés helyzetben volt, hiszen akkor az X-faktor messze a legnézettebb és legsikeresebb produkciónak számított. Az X-esek első dalát mindenki izgatottan várta, és a kétgyermekes anyuka volt az első, akinek saját dala jelent meg. A belföldi reklámozásban segítette őt az RTL Klub és a Class FM, de az igazán fontos a külföldi rajongók meggyőzése lett volna. Így tehát keresni kellett a határon túli lehetőségeket is. Miután a *What about my dreams?* lett a szerencsés kiválasztott, megkezdődtek a televíziós megjelenések, interjúk, cikkek, címlapok, mindenféle média megjelenés a határon túli magyarok lakta területeken. Ebben segítségére volt többek között a Duna TV *Térkép* című műsora is. A csatorna nem csupán az erdélyi koncertekről tudósított, de promóciós interjút is készített a magyar énekesnővel, ezzel is próbáltak minél több határon túli magyart meggyőzni, arról, hogy májusban Katira szavazzanak.² Nem véletlen, hogy igyekszik mindenki külföld felé orientálódni, hiszen a szabályok értelmében az országok saját dalaikra nem szavazhatnak, így logikus, hogy másokat kell már időben meggyőzni arról, hogy a döntő estéjén számunkra kedvező módon szavazzanak. A Compact Disco esetében is hasonló volt a helyzet. A Dal döntője után még volt 3 hónapjuk reklámozni a versenyzalukat. A szomszédos országokon kívül bemutatkoztak még Amszterdamban egy különleges koncerten, ahol 23 ország képviselői jelentek meg, Londonban, sőt Izraelben is felléptek, illetve fogadták a 2012-es házigazda, Azerbajdzsán versenyzőjét, Sabina Babayeva-t is Budapesten. Ez utóbbi rendkívüli eseménynek számított, de mindenképpen pontokat ért a fiúknak, hiszen egy nagy esélyest láttak vendégül, aki ráadásul kizárólag pozitív véleményt fogalmazott meg a magyar előadókról

és a dalról. Az *eschungary.hu* csapata is igyekszik minden évben segíteni a magyar versenyző népszerűsítését, és úgynevezett mini-turnékat szerveznek számukra a Vajdaságban. A körutat minden évben Szalma Róbert szervezi és célja, hogy a lehető legtöbb médiumban megjelenjenek az előadók. A különböző turnék segítik az esélylatolgatásokat is, és ezek az előzetes elvárások motiválhatják vagy épp stresszelhetik az előadókat. Wolf Kati esetében egy érdekes jelenség volt megfigyelhető. A fogadóirodák, a rajongók, de még a versenytársak is a legjobb öt közé várták a magyar indulót. Dallamos, lírai és popos részekben bővelkedő, az élő adásban táncos vokalistákkal tarkított előadás. Egy düsseldorfi rádió szavazásán az első helyen végzett, sokan már azt tervezgették, hogy a következő évben hol lehetne Budapesten kivitelezni az ESC-t. Az első elődöntőben továbbjutott, a döntőben a 22. helyen végzett. A csalódottság a teljes delegáción és világszerte a rajongókon is megmutatkozott. A Compact Disco esetében a döntőbe jutásban sem reménykedett senki. Walkó Csabáék is meglepődtek, amikor az elődöntőben az egyik kis borítékból a magyar zászló bukkant elő. Ezután a fogadóirodák 26. helyre jósolták a magyar együttest. Persze ekkor már mindenki bizakodóbb volt, de sajnos ez esetben nem sokat tévedtek a jóslatok, Begiék a 24. helyen fejezték be a bakui versenyt. Később a végeredményről így nyilatkoztak: *„A helyezésekre nem emlékszünk pontosan, a svéd dal szerintünk is a legjobb volt, a többi meg szimpátia szavazás volt, ez egyértelmű mindenki számára.”*

Eurovíziós atmosféra

Minden ország delegációja általában két héttel az élő show-k előtt érkezik a rendező országba. A színpadra lépést megelőző időszak rendkívül fontos, hiszen az országok képviselői ezekben a napokban ismerik meg egymást, kialakulhatnak éles rivalizálások, vagy épp olyan baráti kapcsolatok, melyekből később zenei együttműködés születhet. A Compact Disco példaértékű barátságot kötött a 2012-es szlovák előadóval, Max Jason Mivel, sőt miután ő kiesett az elődöntőből, arra biztatta a szlovákokat, hogy a magyarokra szavazzanak. Sikeres volt a kampány, 8 pontot kaptunk Szlovákiától.

Bár sok ember meg van győződve róla, hogy az ESC politikai harcok, országok közti ellentétek színtere, az énekesek erről teljesen másként vélekednek. Elmondásuk szerint nincs rivalizálás, sőt azoknak az országoknak az indulói, akik egyébként rossz kapcsolatban vannak egymással, vagy ellentétek feszülnek köztük, még inkább tettek azért, hogy ezek tompuljanak. Mindig szerveznek hivatalos estéket, ahol az európai sajtó is képviselteti magát, és néhány ország saját partit is rendez. Természetesen egyik esemény

sem kötelező, de egy-egy előadó megítélésében szerepet játszik az is, hogy hol és milyen módon jelenik meg. A magyar versenyzőket mindig népes delegáció kíséri az adott országokba. Az elmúlt két évben az előadókkal együtt kiutaztak a Magyar Televízió munkatársai, koreográfusok, nemzetközi kapcsolatos szakemberek, illetve a menedzsmentek munkatársai. Wolf Kati esetében még a zeneszerzők (Rakonczi Viktor, Rác Gergő) is kilátogattak egy rövid időre Németországba. A kint töltött idő alatt a produciókat a nagyszínpad és az arénák mivoltához megfelelően lehetett igazítani. Wolf Kati esetében a lírai kezdés után egy dinamikus rész következik és ehhez kellett alakítani a megjelenést. A szabályok szerint egyszerre hat ember lehet a színpadon és ezt 2011-ben teljes mértékben ki is használtuk. Mivel a *What about my dreams?* egy táncos dal, de a végén nagy kórus van, ezért olyan emberek kellettek Kati mögé, akik táncolni és énekelni is tudtak. A rendező ország azon kívül, hogy leadja a színpad paramétereit, semmilyen más módon nem szól bele a producióba. A Compact Disco esetében kissé más volt a helyzet, mivel nem egy énekesről volt szó, hanem egy zenekar állt a színpadra, ők ideiglenesen két taggal egészültek ki: Wéber Helgával a vokált erősítették, Szakos Krisztián pedig gitározott Bakuban. A tervezetések és elképzelések a két nagyszínpadi próba alkalmával realizálódnak. Ahhoz, hogy egy előadás kiforrott és „eladható” legyen több gyakorlás szükséges, épp ezért a szervezők minden évben több kis próbatermet biztosítanak a delegációknak, hogy legyen lehetőségük tökéletesíteni a produciójukat. Ezt a felkészülési időszakot az európai sajtó árgus szemekkel figyeli és igyekeznek minél részletesebb tájékoztatást adni a történekről. Előfordul azonban, hogy a sajtósok sem alakítanak ki tökéletes képet saját országukban egy-egy versenyzőről. Ennek oka lehet, hogy nem eléggé tájékozottak vagy épp az, hogy bizonyos indulókat rossz színben kívánnak feltüntetni. Sajnos az utóbbi esetre magyarországi példával is tudok szolgálni. 2012-ben felháborodást keltett egy youtube-ra is felkerült videó, melyben Bernadette Hilschferder, a német MDR csatornától véleményezte a magyar dalt³. A mindössze 3 perc 25 másodperces videó hemzseg az előítéletes megjegyzésektől és hiába hangsúlyozza a dalverseny elhatárolódását a politikától, mégis folyamatosan a korlátozott magyar sajtószabadságról beszél, illetve arról, hogy minden bizonnyal a Compact Disco is Orbán Viktor miniszterelnöknek köszönheti a válogatón elért sikerét. A zenekarnak is határozott véleménye volt a történekről:

„Az Eurovíziós Dalfesztiválon számunkra egyértelmű a politika szerepe. Friderika, Rúza Magdi és a mi szereplésünk tökéletesen mutatja a trendet Magyarország nemzetközi megítélésében. Mi úgy érezzük, hogy

³ A teljes videó magyar felirattal megtekinthető itt: <http://www.youtube.com/watch?v=zDEX-YL-v2k>

egyértelmű áldozatai lettünk annak a médiakampánynak, ami most Magyarország ellen irányul, mert nem úgy táncol a kormány, ahogy az EU kívánja. Ilyenkor a mindenkori hatalom a média fegyverével lép fel a renitens ellen... A videóval pedig a német közmédiá próbálta meg manipulálni a közönséget.”

A dalfesztivál szavazása valóban sajátos, Wolf Kati így nem is foglalkozott ezzel. Előadóként számára a hazai és külföldi díjak, elismerések voltak a fontosak, illetve a tomboló közönség. Dolgozatomban nem kívánok állást foglalni a politikai befolyásoltság kérdésében. A legfontosabb az, hogy évről évre képviseltessük magunkat ezen a versenyen, és mutassuk meg azt, hogy ebben az országban is van első osztályú zene, első osztályú előadókkal.

Élet a show után

Azok, akik lehetőséget kapnak arra, hogy országukat képviseljék ezen a versenyen, tisztában vannak azzal, hogy megkezdődhet számukra a külföldi karrier, ha megfelelően használják ki a színpadon töltött három percet. Azt is tudják, hogy egy jó dal kevés ahhoz, hogy valaki Eurovíziót nyerjen, markáns egyéniség és megkapó látványvilág nélkül egy jó énekes csak a zsűri pontjaira számíthat, az pedig a győzelemhez kevés. Azt, hogy nem minden esetben a legjobb dal nyer, már tisztáztam, de mi lesz a többi előadóval? Hogyan tudnak érvényesülni azok, akiknek a dalaikból nem lesznek Európa szerte ismert slágerek?

A helyzetük korántsem annyira kilátástalan, mint ahogy azt sokan gondolják. A döntőben fellépő énekeseket világszerte, több mint száz millióan követik figyelemmel és akkor még az elődöntők nézettségéről nem is esett szó. Európán kívül hatalmas tábor követi figyelemmel a versenyt Kanadában és Ausztráliában is. Ez utóbbi országban a döntő után szavazást tartanak arról, hogy ők milyen sorrendet állítottak volna föl. Magyarország képviselői is szép számban kaptak határon túli lehetőségeket. A *Sounds of our hearts* című dal megjelent Németországban, Ausztriában, Svájcban, Finnországban, Svédországban, Norvégiában, Dániában, Észtországban, Lettországon, Litvániában, Oroszországban, volt FÁK államokban, Mexikóban, Romániában és Bulgáriában is. Ezekben az országokban a helyi kiadók dolgozzák ki a marketing stratégiákat és az együttes ezekből is fellépési lehetőséget remélhetett. Skandinávia és Németország 2012 őszén Compact Disco nagylemezt jelentetett meg, melyet két albumukból állítottak össze. Kati dalát már a verseny előtt megszerette a külföldi nagyközönség. Kétgyermekes anyukaként nem vágyik külföldi karrierre, de kihasználja az adódó lehetőségeket. 2011-ben az egyik legnépszerűbb énekes volt és ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az egyik 2012-es ESC promó rendezvényre őt hívták meglepetés vendégnek. Az északi országok zenei top listáiban a verseny után hetekig jelen volt. Lehetőségek tehát vannak, ezekkel élni tudni kell. Abban

viszont minden versenyző egyet ért, hogy első sorban otthon kell befutni és fennmaradni, külföldön sztárrá válni az egyik legnehezebb feladat.

Ugyanakkor arra is akad példa, hogy van, aki az Eurovíziós Dalfesztivál színpadán kíván maradandót alkotni évről évre. Néhány előadó talán túl görcsösen ragaszkodik ehhez a színpadhoz, és még egy győzelem sem elégíti ki az igényeiket. Dima Bilan 2008-ban, *Believe* című dalával elérte azt, amit egy ilyen dalfesztiválon el lehet, mivel 2006-ban már próbálkozott egyszer, de akkor nem jutott fel a dobogó legfelső fokára, így mindenki azt hitte, hogy csúcsra ért. Nos, az orosz fiatalember nem így gondolta. és azóta is próbálkozik újra és újra kijutni a neves versenyre. Dana Internationale 1998-ban tudott győzni és bár nem olyan görcsösen ragaszkodik az ESC-hez, mint Dima Bilan, 2011-ben ő is megpróbálkozott a címvédéssel, de nem sikerült megszereznie Izrael újabb győzelmét. Az ESC története során mégis akadt egy előadó, aki kétszer is tudott győzni énekesként, harmadjára pedig szerzőként. Johnny Logan Írországnak szerzett dicsőséget bravúrával, először 1980-ban (*What's Another Year*), aztán 1987-ben (*Hold Me Now*), végül 1992-ben győzött a fesztiválon. Vannak olyan fiatal énekesek is, akik időről időre a kijutás jogát szeretnék elnyerni, de még ez sem sikerül nekik. Danny Saucedo, svéd énekes és dalszerző már több alkalommal részt vett hazája nemzeti döntőjén, a Melodifestival-on, de egy alkalommal sem sikerült a kijutás, hazájában már sokan az „örök második” becenévvel illetik. Miután 2013-ban Malmöben rendezik meg a versenyt, Loreennek köszönhetően, így sokan azt gondolták, hogy végre eljött Danny esélye, de ő úgy döntött inkább a műsorvezetői szerepet vállalja. Magyar viszonylatban viszont teljesen más a helyzet, azok az előadók, akik egyszer képviselték országunkat nem vállalnák újra ezt a megmérettetést. Wolf Kati számára így volt kerek a történet. A *Szerellem miért múltsz?* című dalánál odaillőbbet nem tudna elképzelni, a saját elvárásainak megfelelt, és a végeredményen kívül mindennel elégedett volt. *„Ha nem tudnék örülni ennek, akkor nem érdemelném meg a sikert, amin annyian dolgoztunk...”*

Walkó Csabáék arra a kérdésemre, hogy indulnának-e újból ezen a versenyen, csak ennyit válaszoltak: *„Az eredmény ismeretében megfontolnánk, bár azt gondoljuk, tudnánk olyan dalt írni, ami jobb helyezést érne el, de mi megkaptuk a lehetőséget, éltünk és élünk vele. Kapjon más magyar előadó is hasonló lehetőséget.”* A Dal a 2013-as versenyre is keresi a megfelelő produkciót, melynek zsűrijében idén a Compact Disco is helyet kap, 2013 márciusában pedig kiderül, hogy ki lesz a következő, aki képviselhet minket Svédországban.

Rajongói aktivitás

Az Eurovíziós Dalverseny világszerte hatalmas rajongói táborral rendelkezik. Országoként eltérő mértékben, de mindenhol létezik egy kisebb-nagyobb csoport, amely már évek óta figyelemmel követi nem csak a nemzetközi versenyt, de más országok nemzeti válogatóit is. Magyarországon a rajongói aktivitást nagyban befolyásolta az, hogy a korábbi években nem kapta meg a dalverseny a neki járó elismerést. Ehhez hozzájárult országunk negatív politikai megítélése is és közel húsz évnek kellett elteltetni ahhoz, hogy az Eurovízió megkapja a neki járó figyelmet itthon is.

Klész Imre és az *eschungary.hu*

Azt, hogy a magyar közéletből hiányzik az Eurovízió híreit összefoglaló portál, Klész Imre ismerte fel, aki 2003-ban figyelt fel a verseny jelentőségére és önkéntes alapon, ingyenes tárhelyen kezdte közzétenni a külföldi oldalokról fordított cikkeket. Elmondása szerint a külföldi rajongói portálok adták az alapötletet, hiszen a magyar közönség számára anyanyelven nem voltak hozzáférhetőek a különböző cikkek, szabályzatok, érdekességek. Ugyanakkor létezett már egy kisebb közösség, amely részéről igény mutatkozott arra, hogy friss információkhoz juthassanak. *„Nagyon sok nemzeti rajongói oldal volt már az indulás előtt, és így jött az ötlet, hogy miért ne lehetne létrehozni egy magyart is? Igazából a cikkek fordítására koncentráltam, és abban bíztam, hogy előbb-utóbb a honlap ide fogja vonzani az embereket. Az elején nagyon kezdetleges volt minden, ingyenes tárhelyen, nem túl versenyképes megjelenéssel. Egy vendégkönyv volt az egyetlen interakció.”* – így nyilatkozott a rajongói oldal létrehozója a kezdetekről.

Időre volt szükség ahhoz, hogy kialakuljon egy rajongói bázis, amely rendszeresen látogatja az adott internetes portált, és az anyagi támogatás hiányában önkéntesekből álló csapatra volt szükség, ennek tagjai rendszeresen fordították és megjelentették a külföldi oldalakon található írásokat. 2006 nyarán szervezték meg az első rajongói találkozót és ez hozta meg az igazi áttörést. Az itt megbeszéltek alapján kezdődtek meg a tényleges munkálatok, biztosították, hogy a honlapon mindig aktuális információkat szolgáltatnak az érdeklődőknek. A munkálatokban kiemelt szerepe van Szalma Róbertnek is, aki interjúkörutakat szervez az aktuális magyar versenyzőnek, sőt ő maga is gyakran készít interjúkat eurovíziós témában.

Hazánkban tényleges rajongói aktivitásról 2008 óta beszélhetünk, ekkor indult el az a közös fórum, amit az érdekeltek közösen használtak. (Ezt már lezárták, de még mindig elérhető az alábbi linken: <http://www.freeforum.hu/eschungary>.) Azonban még a mai napig

e tekintetben elmaradottak vagyunk a skandináv országokhoz képest. Wolf Kati 2011-es szereplése kellő érdeklődést vonzott, és ennek köszönhető, hogy 2012-ben elindították *A Dal* elnevezésű magyar nemzeti válogatót. Egyre szélesebb körben vált ismertté és elismertté a fesztivál. Nem csak az országban, de a határon túlról is figyelemmel követték a versenyt, sőt lehetőségük volt a szavazásra is. A hivatalos rajongói oldal (*eschungary.hu*) látogatottsága is megnőtt és egy-egy cikk egyre több hozzászólást gyűjtött. Azt az állítást, miszerint a magyar rajongói közösség még csak kialakulóban van, Klész Imre is megerősítette:

„Egy átlagos tévé néző kapcsolgat a csatornák között, és ha épp Eurovízió megy, akkor vagy ott marad, vagy nem. Ha egy elismert előadó képvisel minket, akkor többen odakapcsolnak, 2011-ben például Wolf Kati szép nézettséget tudott hozni az MTV-nek. Fórumok tekintetében sok rajongó indított saját blogot, amik vagy megszűntek, vagy nem frissülnek, vagy a mi híreinket veszik át. Szerintem jó dolog, ha többen foglalkoznak a témával, hiszen a legfőbb cél az, hogy népszerű legyen a verseny itthon, amiért Wolf Kati nagyon sokat tett. Viszont nem jó, ha az amúgy is maroknyi rajongói tábor tovább daraboljuk. Az idő majd megoldja ezt a problémát.”

Az *eschungary.hu* csapata igyekszik évről évre teljes körű tájékoztatást adni a versenyekről. Ehhez a legkedvezőbb feltétel akkor lesz adott, ha a cikkek írói helyszíni riportokat, tudósításokat tudnak készíteni. Eddig két alkalommal sikerült a csapatnak (4-5 fő) eljutni egy-egy versenyre, 2008-ban és 2011-ben. Ezen alkalmakkor az itthon maradt rajongók is betekintést nyerhetnek a kulisszák mögé és számukra is kissé személyesebb élménnyé válhatott egy-egy *Eurovíziós Dalfesztivál*. Az előadók is tisztában vannak azzal, hogy értékelni kell a rajongókat, hiszen számukra az a lényeg, hogy hosszú évekre stabil rajongói táboruk alakuljon ki. Magyarországon, főként a közösségi médiák korában, nem lehet panasz a közönségnek. Az előadók igyekeznek minél több dolgot megosztani magukról, ezzel egyrészt hiteles forrásból informálják a közösséget, másrészt a közvetlenebb kapcsolat érzete is kialakulhat, ezzel az egyének fontosabbnak érezhetik magukat. Számos országban az EBU meghálálja a rajongók kitartását és lelkesedését. Egy nemzetközi hálózatán (OGAE) keresztül tudnak kedveskedni a közönségnek. Egy ilyen tagság kézzelfogható előnye, hogy viszonylag kedvező áron tudnak a rajongók a verseny helyszínén közvetlenül a színpad elé váltani jegyet, Magyarországon azonban ilyen klub nincs. Ez persze nem jelenti azt, hogy a magyaroknak nincs esélyük kedvezményeket igénybe venni. A rajongók is kérhetnek akkreditációt, ezzel promóciós anyagokhoz juthatnak, beléphetnek a sajtóközpontba, és az első nyilvános főpróbán is jelen lehetnek. A hazai közösség leginkább csak biztató szavakat kapott az EBU-tól és kitartásra, az

Eurovízió szellemének fenntartására kérték. Ez igazságtalannak tűnhet, de be kell vallani, hogy más országokban régebb óta nagy hagyománya van ennek a dalversenynek, főként a skandináv területeken a szervezők és a rajongók is komolyan veszik ezt a megmérettetést. Akkor sem változtatnak a hozzáállásukon, ha egy-egy előadó az utolsó helyek valamelyikén végez, esetleg még a döntőbe sem kerül be. Felmerülhet a kérdés, hogy miért nem építünk kapcsolatokat más nemzetek rajongói klubjaival, nos erre is választ kaptam Klész Imrétől: „*Nehéz kialakítani a kapcsolatokat más rajongói klubokkal, ha nem tartozol egyik rajongói hálózathoz sem. Próbálkozások már voltak hírcserére, promóciós anyagok cseréjére, amit játékban tudunk kisorsolni, de az EFSC-n kívül nem sikerült még tartós kapcsolatot kialakítani.*” Az Eurovíziós Fórumok Dalversenye (EFSC) eddig az egyetlen szintér, ahol jelen tudunk lenni. Egy spanyol rajongói klub az ötletgazda, ahol a résztvevő országok beküldenek dalokat, majd azokat pontozva megkapjuk a győztest. Hasonlóan a nagy versenyhez, itt is az adott év győztese szervezi a következőt, a hazai közösségnek már volt szerencséje ilyet szervezni, de ez még egy rendkívül kis lépés a nagyobb célok felé.

Kérdőíves felmérés eredményeinek vizsgálata

Annak érdekében, hogy minél hitelesebb állításokat tudjak megfogalmazni dolgozatomban, összeállítottam egy 13 kérdésből álló felmérést, mellyel a rajongók tudását kívántam felmérni, továbbá azt, hogy milyen forrásokból jutnak hozzá a különböző információkhoz, illetve, hogy milyen véleményük van magáról a dalversenyről, és *A Dal* című nemzeti válogatóról.

A kérdőívek kitöltésére egy hetet adtam, ez idő alatt 223 kitöltött kérdőív készült el. A válaszolók nemenkénti aránya közel 50-50%-os volt. (108 nő, 115 férfi). Életkor tekintetében sem beszűkült csoportról van szó, a legfiatalabb válaszoló 11 éves volt, míg a legidősebb 53. A kérdőívben egyetlen kérdés volt, ami a tények ismeretét célozta meg, miszerint melyik évben lépett először magyar előadó a dalverseny színpadára. Három lehetőséget adtam meg, melyek közül választani lehetett: 1979, 1994, 2011. Friderika volt az első magyar színeken versenyző előadó, ezért sokan az 1994-et jelölték meg helyes válaszként (a válaszadók közel 70%-a). A helyes válasz az 1979, mivel ekkor egy német együttes tagjaként két magyar is színpadra lépett, de ezzel a ténnyel csak kevesen voltak tisztában. Ezzel nem azt akartam bizonyítani, hogy a rajongók esetleg tudatlanok, vagy tévhitben élnek csupán rávilágítottam arra a tényre, hogy Friderikának mekkora jelentősége volt a hazai Eurovízió-hagyomány alakulásában. Arra is kíváncsi voltam, hogy a közönség az eddigi magyar előadók közül, eredménytől függetlenül, kit tart a

legsikeresebbnek. Ebben az esetben hat választási lehetőséget adtam meg: a válaszadók 38%-a tartja Rúzsza Magdit a legsikeresebbnek, öt követi 26%-al Wolf Kati (itt látható, hogy valóban figyelmen kívül hagyták a válaszadók a versenyben elért helyezést és az előadót érdemei szerint, pozitívan értékelték). A válaszok alapján a képzeletbeli dobogó harmadik fokára a NOX állhatna fel 15%-al, Friderikát a rajongók 13,5%-a, míg a Compact Discot 7,5% tartja a legsikeresebbnek. Szerettem volna arról is egy átfogó képet kapni, hogy azok, akik érdeklődnek a verseny iránt, honnan szerzik be a legfrissebb információikat, illetve milyen, a fesztivállal kapcsolatos internetes portálokat látogatnak. A válaszadók 87%-a jelölte meg információs forrásként a hazai rajongói portált, az *eschungary.hu*-t, sőt mi több, a válaszok 40%-ban kizárólagos forrásként ez a weboldal szerepel. A külföldi honlapok közül a legnépszerűbb a *eurovision.tv*. A többi kérdés a rajongók véleményére irányult, ezekben az esetekben az volt a célom, hogy szubjektív válaszokat kapjak. Kifejtős válaszokat igénylő kérdéssort állítottam össze, ezzel próbálva véleményformálásra készíteni a válaszadót, hiszen az egyén álláspontját csak úgy lehet megismerni, ha nem csupán a választás lehetőségét kínáljuk fel neki.

A kitöltött kérdőívek vizsgálata után a hazai közönséget három típusba osztottam:

- egyszerű néző (20%)
- passzív rajongó (45%)
- aktív rajongó (35%)

Vizsgálataim alapján **egyszerű nézőnek** számít az, aki májusi estéken a televíziós csatornák között kapcsolgatva megnézi az adott év elődöntőjét, döntőjét, ha nincs jobb program. Érdekesnek találja, leköti 2-3 órára, de tovább nem foglalkozik a versennyel és számára csak egy, esetleg kétestényi kikapcsolódást nyújt a show. A **passzív rajongó** kategóriába soroltam azokat, akik figyelemmel követik a hazai előadó kiválasztásának folyamatát, illetve szívesen befogadnak információkat a nagy versennyel kapcsolatban, de nem igyekeznek ezeket különböző forrásból fellelni, inkább csak fogyasztják azt, amit a közösségi médián keresztül kapnak. A kitöltött kérdőívek alapján **aktív rajongónak** számít az, aki nem csak hazai, de több külföldi ország nemzeti válogatóját is figyelemmel követi, ellátogat a rajongói találkozókra, illetve ő maga is szívesen szolgáltat információkat a versennyel kapcsolatban. Az aktív rajongók a versenyek után is figyelemmel követik az egyes előadók munkásságát és több külföldi portálról is tájékozódnak a fesztivállal kapcsolatban. Érdekességként meg kell említeni, hogy az egyik kérdés a rajongói

találkozókon való részvételre vonatkozott. A 223 válaszadó közül mindössze 28-an vettek már részt ilyen rendezvényen, ez azt jelenti, hogy a fókuszcsoport közel 90%-a csak a világháló adta lehetőségekkel él. Ugyanakkor csupán ez alapján nem lehet valakit aktív vagy passzív rajongónak titulálni. Főleg ebben az esetben, mikor egy nemzetközi showműsor rajongótábora a vizsgálat tárgya. Az Eurovízió tulajdonképpen évről évre más és mégis több mint ötven éve lényegében ugyanarról szól. Ráadásul csak egy bizonyos idő intervallumban zajlik, tehát a rajongók viselkedésének minősége is más a májusi, versenyidőszakban, illetve más a nyári-őszi holszezonban.

A válaszadók arról is megfogalmazhatták véleményüket, hogy mit tartanak a show legnagyobb előnyének, illetve hátrányának. Ebben a témakörben a lehető legkülönbözőbb válaszok születtek. Természetesen a végletek is megmutatkoztak, hiszen volt olyan, aki úgy gondolta, hogy ennek a fesztiválnak nincs előnye, vagy épp hátránya, de szerencsére komplexebb válaszokat is kaptam. A legtöbben azt emelték ki értékként, hogy az egyes országok előadói, kulturái nemzetközi szinten is bemutatkozhatnak.

1. *„Megismerkedhetünk különböző országok zenei kultúrájával és a rendező ország látványosságával.”*
2. *„Megismerheti a nagyközönség a különböző nemzetek által megkomponált zenéket, valamint nemzetközi ismertséget nyújt az előadóknak.”*
3. *A legnagyobb előnye talán az, hogy egy este egyszerre figyeli egész Európa a képernyőt, és 3 percig mindenki megmutathatja magát. A dallamos zene, a könnyen dúdolható nóták összekovácsolják egy rövid időre a résztvevő országokat.*

Az országoknak is remek lehetőség ez a bemutatkozásra, de leginkább a fellépőknek, akik képviselik a hazájukat. Több válaszadó is legfőbb értéként említette a rendkívül tehetséges énekesek világszínvonalú bemutatkozását. A sokszínűséget tehát díjazza a közönség, nem minden esetben az a fontos, hogy tökéletesen hangszerelt dalt énekeljen, egy magasan kvalifikált énekes, hanem sokkal inkább az, hogy újat, a megszokottól eltérőt mutasson a nagyérdeműnek. Hátrányként, nem meglepő módon, sokan a politikai befolyásoltságot, a szimpátiaszavazást és néhány produkció színvonalát emelték ki:

1. *A szomszédos országok egymást pontozzák, s nem feltétlenül a minőséget nézik, hanem az országok közötti viszonyt.*
2. *Az internetre felkerült klipek alatt nemzetek szidják a másikat, s akarják bebizonyítani, hogy az ő daluk a legjobb.*

3. Számomra a legnagyobb hátrány, hogy egyre több előadó a nemzetközi zenei életbe való bejutásként értelmezi a versenyen való részvételt, és ennek érdekében alárendeli magát az angol nyelvű daloknak. Holott a kulturális megismerés nemcsak a zenei motívumokban kellene hogy megjelenjen, hanem az anyanyelven történő éneklésben is.

Többen úgy gondolták, hogy Magyarország, és még jó pár európai nemzet nem megfelelő produkciókkal áll színpadra, vagy hangilag gyenge az előadás, vagy a színpadi összkép minősíthetetlen. A válaszadók ezekre a kérdéseimre olyan válaszokat adtak, melyekre általában számítottam.

A felmérésből kiderült az is, hogy hazai körökben is egyre népszerűbbek más országok nemzeti döntői. Arra a kérdésre, hogy figyelemmel követi-e más országok nemzeti döntőit sokféle választ kaptam, ezekből az is kiderül, hogy hazánkban, melyik más ország szelekcói a legnépszerűbbek. Legtöbben a skandináv országok selejtezőit követik figyelemmel, ami nem meglepő, hiszen ezekben az országokban van a legnagyobb hagyománya a dalversenynek, és ezért már határon belül is színvonalas show keretein belül választanak. A legnépszerűbb a svéd *Melodifestivalen*, illetve a norvég és dán *Melodie Grand Prix*. A nemleges válaszokat, többen azzal magyarázták, hogy nem értik az átkötő szövegeket és ez elég ok arra, hogy ne kapcsolódjanak be más nemzetek válogatóiba. Ugyanakkor, ha magát a versenyeket élőben nem is követik figyelemmel, a modern technika vívmányai, a közösségi oldalak, a videómegosztók bárki kíváncsiságát kielégíthetik. Az előzetes tapasztalatok, vélemények pedig segítik az egyént abban, hogy eldöntse, a show előtt melyik ország előadóira milyen mértékben kíváncsi: „A *Melodifestivalen* dalait szoktam hallgatni, de általában nem nézem az élő adásokat, csak YouTube-on szoktam a dalokra rákeresni. Azokkal az országokkal, akik szerintem nem szoktak jó dalokat küldeni, nem nagyon törődöm, onnan csak a győzteseket ismerem.”

A magyar közönségnek természetesen A *Dal* című hazai válogatóról is meg van a véleménye. A 2012-ben indult hazai show műsor rendkívül jól startolt és a 2013-as évben saját műsorsávjában már elhódította a nézettséget a kereskedelmi csatornáktól. Egyetlen gyenge pontja talán az lehet, hogy későn indult el hazánkban egy minőségi válogató műsor, így történhet meg az, hogy ha párhuzamosan fut a magyar és a svéd nemzeti döntő, sokan inkább az ABBA országot választják, mivel tudják, hogy ott a versenyzők és az extra produkciók szintjén is minőségi előadásokat és egy olajozottan működő gépezetet

láthatnak. Természetesen a szavazás menetéről, a zsűriről és a produkciókról mindenkinek vannak sajátos gondolatai:

- 1. Nem tudom, hogy igazságos-e, de mindenféleképpen jobb, mint a 2011-es "csettintéses" döntés, mely szerint az MTV-sek kinyilatkozták, hogy Wolf Kati lesz hazánk képviselője, és nincs mese.*
- 2. Már eleve az előny, hogy van nemzeti válogatónk és hogy végre kezd érdeklődés lenni ez iránt hazánkban. Természetesen előny, hogy szavazhatnak egy "verseny" kereteiben a nézők a dal kiválasztásával kapcsolatban, hiszen egy zsűrinek nem mindig van rálátása, hogy mely dal való nemzetközi színpadra. Hátrálynak tartom, hogy a zsűriben olyan személyek ülnek, akik nem, vagy alig értenek a zenéhez. (Rákay Philip Csiszár Jenő) Továbbá az M1 szervezési technikájával is gondok vannak. Természetesen egy nagyobb stúdió sem ártana a műsor kivitelezéséhez.*
- 3. Előnye: komolyan veszik itthon is a versenyt. Hátránya: hogy sok úgymond névtelen előadó megijed a már hírnevet szerzett vetélytársaktól.*

Magyarországi viszonylatban beszélhetünk rajongói közösségről, rajongói aktivitásról, de figyelembe kell venni, hogy egy kialakulóban lévő csoportosulásról van szó. Maga az eurovíziós hagyomány is születőben van nálunk, így ahhoz is idő kell, hogy nagyobb számú közönséget hódítson magának a rendezvény, az viszont kétségtelen, hogy a rajongói bázis már létezik.

Összegzés

A Dalfesztivál magyarországi vonatkozását vizsgáltam dolgozatomban. Szükségét éreztem annak, hogy a versennyel kapcsolatos véleményeket tudományos alapokra helyezett kutatással támasszam alá vagy épp cáfoljam meg. Egy olyan időszakban folytattam a vizsgálatokat, amikor hazánkban épp kialakulóban van az úgynevezett eurovíziós hagyomány. Wolf Kati szereplése óta egyre többen követik figyelemmel a dalversennyel kapcsolatos eseményeket. A vélemények a fesztiválról, a pontozásról és a verseny szükségességéről rendkívül szélsőségesek, de egyre több ember foglalkozik a rendezvényvel.

A dolgozat elkészítése miatt több fórumot, internetes portált, közösségi oldalt vizsgáltam, többféle véleményt is megismerhettem. A magyar közönség úgy gondolja, hogy csak abban az esetben érdemelne nagyobb figyelmet ez a verseny, ha nyerni tudnánk, vagy legalább is a dobogó közelébe kerülnénk. Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy egyes előadóknak mekkora lehetőséget ad ez a szereplés, illetve azzal sem, hogy országimázs építésre is kiváló alkalmat adna évről évre. A legtöbb ember a negatív politikai megítélést emlegeti, amikor Magyarország szerepléseiről esik szó, ebben persze van igazság, hiszen nem lehet elvonatkoztatni attól, hogy a szomszédos országok segítik egymást, de nem lehet kizárólag ezt az egy szempontot vizsgálni. Érdekes Portugália hozzáállását megfigyelni, az évek során nekik sem sikerült jó helyezéseket elérniük, ugyanakkor évről évre bemutatják Európának a saját kultúrájukat, legtöbbször saját nyelven énekelnek, és nem próbálnak az elvárásokhoz igazodni. A hazai előadók részéről talán megfigyelhető ez a hozzáállás, de a befogadók jelentős hányadánál biztosan nem.

Az *Eurovíziós Dalfesztiválról* kialakult véleményeket, az úgynevezett „megmondó blogok” alakítják. A közönség jelentős hányada nem feltétlenül a saját véleményét hangoztatja, sokkal inkább azt, amit szerinte a tömeg elvár tőle. Ugyanakkor az tény, hogy az Eurovízió legalább három perc erejéig összekovácsolja az országot. Amikor a magyar produkció lép színpadra, mindenki szorít és reménykedik, hogy nem teljesülnek be a negatív jóslatok, és a közönség bízik a továbbjutásban, illetve egy jó helyezésben. A népszerűség azonban könnyen jön és könnyen megy, 2012-ben sokan nem értettek egyet azzal, hogy a Compact Disco képviselte Magyarországot Bakuban. Aztán amikor az elődöntőben az egyik borítékból a magyar zászló bukkant elő, hirtelen eltűntek a rosszakarók és mindenki bizakodott egy jó helyezésben, nőtt a támogatottság. Ez azonban csak a döntőben elért 24. helyig tartott, hirtelen mindenki azt bizonygatta, hogy várható

volt a rossz helyezés. Persze az már nézőpont kérdése, hogy ez mennyire rossz, hiszen kétszer is több százmillió ember előtt lépett fel a banda és számos külföldi lemezszerződést írtak alá. Az Eurovízió lényege az, hogy megmutassa sok ország a világnak, hogy mit tudnak felmutatni ezen a színpadon, mennyire tudnak érdekes és szórakoztató produkciót küldeni a versenyre. A szórakozás persze nemcsak abból áll, hogy vicces legyen valaki, hanem inkább arról szól, hogy olyan hangulatot közvetítsen a nézőnek, ami megfogja.

Az az ember tudja igazán élvezni a versenyt, aki nyitott a különböző kultúrák iránt és értékelné tudja a nemzetek különbözőségeit. A hazai rajongók évről évre bíznak abban, hogy sikerül maradandót alkotni a fesztivál színpadán, ugyanakkor a vetélytársak dalait is értékeli, felállítják saját sorrendjeiket és belátják azt, ha egy erős mezőnyben a mi indulónk a sereghajtók között végez. Arra, hogy véleményeiket, a különböző nézőpontokat megvitassák egymással kiváló alkalmat adnak a rajongói találkozók. Az *eschungary.hu* csapata minden évben szervez legalább egyet, általában Budapesten tartják ezeket, de egy alkalommal Debrecenbe invitálták a rajongókat, erre az eseményre látogattak el a legtöbben. Klész Imre elmondása szerint a tapasztalat az, hogy az internetes fórumokon, név nélkül az emberek sokkal szívesebben nyilvánítják ki véleményüket, legyen az pozitív vagy negatív, de a különböző találkozókra már nem szívesen látogatnak el, pedig ezek a rendezvények remek lehetőséget adnak arra, hogy hasonló érdeklődésű emberek folytassanak eszmecsereket.

Az előadók részéről meg van az alázat és a tisztelet a megmérettetés iránt. A közönség azonban bizalmatlan és a negatívumokat helyezik előtérbe. Jelenleg egy átmeneti időszak zajlik, folyamatosan formálódik a hazai közvélemény. Erre kiváló példa a 2013-as magyarországi válogatót követő ByeAlex-jelenség. Azok, akik figyelemmel követték a műsort és azok is, akik nem, saját véleményekkel rendelkeztek a végeredményről, a választott dalról és előadóról. Márta Alex (művésznevén ByeAlex) a semmiből jött és az esélytelenek nyugalomával indulva belopta magát a közönség szívébe, megkapta a Malmőbe szóló repülőjegyet. Másnap pedig megindult a lavina, az internetnek hála villámgyorsan tudtak reflektálni emberek erre az eredményre és rengeteg támadást kapott a fiatal előadó. Az eset tanulsága egyrészt az, hogy az emberek pillanatok alatt megváltoztathatják a véleményüket, akiért az egyik percben drukkoltak, azt a másik percben elítélik. Másrészt pedig az Eurovíziós Dalfesztiválra sok olyan előadó is vágyik, akik a korábbiakban még nem csillogtatták meg tehetségüket, stílusukat. Számukra remek lehetőséget biztosít *A Dal*, és ByeAlex példája is bizonyíték arra, hogy hazánkban nem csak a tehetségkutatók palántáknak terem babér. Ugyanakkor azt sem szabad szem elől

téveszteni, hogy szezonális eseményről van szó. Magyarországot és a világot is mindössze januártól májusig tartja lázban a fesztivál. A pozitív és negatív tábor is csak ebben a pár hónapban foglalkozik aktívan az előadókkal, dalokkal, más országokkal. Az egyes előadók későbbi munkásságával csak az igazán elszánt rajongók foglalkoznak. Ennek köszönhető az, hogy a Compact Disco csak egy ideig foglalkoztatta a teljes lakosságot és valószínűleg a ByeAlex-jelenség is idővel elmúlik.

Az Eurovíziós Dalfesztivál történelme nem hiába töretlen közel ötven éve. Szélsőséges érzelmeket generál, de elképzelhetetlen, hogy évről évre ne rendezzék meg. Hazai körökben is az tapasztalható, hogy elismertsége egyre nő és remélhetőleg az idő előrehaladtával nem csak az előadók, de a közönség is megtanulja tisztelni a vetélytársakat és támogatni hazánk képviselőjét.

Bibliográfia:

Anthony Dekker. *The Eurovision Song Contest as a Friendship Network*. Network Analysis Work by Anthony Dekker. <http://members.ozemail.com.au/~dekker/Connections07.pdf>. 2013.03.19.

Karácsony Gergely honlapja. *Többségi választási rendszerek* http://www.karacsonygergely.hu/letoltesek/valasztasi_rendszerek_tobbsegi.pdf. 2013.03.17.

Stokes Jane: *A média- és kulturkutatás gyakorlata*. Károlyi Júlia. Pécs: Gondolat Kiadó, 2008.

Szentgyörgyvölgyi Éva. *Az Eurovíziós Dalfesztivál, mint megrendezés lebonyolítása és szerepe a nemzetközi kapcsolatokban*. ESC Hungary – Az Eurovízió hírei és a magyarországi rajongók fóruma. <http://eschungary.hu/lista/szakdolgozat09.pdf>.

The Secret History of Eurovision [Film]. Stephen Oliver. Brook Lapping Productions & Electric Pictures, 2011. DVD

A dolgozatban elemzett anyagok:

berczesadam: *Német szakvélemény a Compact Disco Sound Of Our Hearts daláról*. [online]. 2012.04.16. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=zDEX-YL-v2k>. 2013.03.19.

Compact Disco hivatalos Facebook oldal: <http://www.facebook.com/CompactDisco?fref=ts>. 2013.03.19.

DJborx: *Eurovision 2005 Hungary - Nox - Forogj Vilag*. [online]. 2006.12.02. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=q007mOCiNLo>. 2013.03.19.

DschinKhanForever: *Dschinghis Khan - Dschinghis Khan (1979)*. [online]. 2011.08.05. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=pzmI3vAIhbE>. 2013.03.19

ESC Hungary – Az Eurovízió hírei és a magyarországi rajongók fóruma. <http://eschungary.hu/>. 2013.03.19.

ESC Hungary - Eurovízió Magyarország hivatalos Facebook oldal: <http://www.facebook.com/ESCHungary?fref=ts>. 2013.03.19.

esctoday.com | your daily eurovision centre. <http://www.esctoday.com/>. 2013.03.20.

esctodayTV: *esctoday.com interview with Kati Wolf - Hungary - Eurovision 2011*. [online]. 2011.05.02. Youtube. http://www.youtube.com/watch?v=xIr_DYG5L40. 2012.12.15.

espronzeda: *Massiel "La la la" Eurovisión 1968*. [online]. 2008.04.16. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=VyQmAUMMsEI>. 2013.03.19.

Európai Műsorsugárzók Uniója hivatalos oldal. <http://www3.ebu.ch/cms/en/home>. 2013.03.19.

EurosongBe: *Interview Kati Wolf Hungary Eurovision 2011 on the red carpet in Düsseldorf.* [online]. 2011.05.10. Youtube. http://www.youtube.com/watch?v=YDpwRdwe9_8. 2012.12.15.

Eurovision Song Contest - Malmö 2013. <http://www.eurovision.tv/page/malmo-2013/about>. 2013.03.19.

EurovisionHouse: *HD EUROVISION 2011 HUNGARY - KATI WOLF - WHAT ABOUT MY DREAMS.* [online]. 2011.05.11. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=HKv1SXXK6E60>. 2013.03.19.

eurovisionlive: *INTERVIEW WITH COMPACT DISCO (HUNGARY 2012.)* [online]. 2012.05.19. Youtube. http://www.youtube.com/watch?v=AiTFQwDT_ko&list=PLBD6D51FE17BB9B85. 2012.11.19.

EurovisionTV12: *Eurovision 2012 Hungary: Compact Disco - The Sound of our Hearts (Live First Semi-Final).* [online]. 2012.05.22. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=r1bDd1V38XM>. 2013.03.19.

Eurovíziós Dalfesztivál honlapja. <http://www.eurovision.tv/page/history/the-story>. 2013.03.19.

hemlighet: *Friderika - Kinek mondom el vétkeimet (Hungary ESC 1994).* [online]. 2007.11.30. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=iEYt1kd1K1g>. 2013.03.19.

lilianmonika: *Eurovision 2012: Interview with Compact Disco from Hungary.* [online]. 2012.05.15. Youtube. http://www.youtube.com/watch?v=xdnofeHZOf0&list=PLBD6D51FE17BB9B85&feature=mh_lolz. 2012.11.19.

mozpiano2: *ABBA Waterloo Eurovision 1974 (High Quality).* [online]. 2009.04.07. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=3FsVeMz1F5c>. 2013.03.19.

Online Mosaic: *Mosaic - Compact Disco: Minden országnak van árnyoldala!* [online]. 2012.05.20. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=MjTL2BLgY2c&list=PLBD6D51FE17BB9B85>. 2012.11.19.

Online Mosaic: *Mosaic - Exkluzív interjú Walkó Csabával Bakuból!* [online]. 2012.05.22. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=53j0-oviZs8&list=PLBD6D51FE17BB9B85>. 2012.11.19.

RabbiF: *Domenico Modugno - Nel blu dipinto di blu (Volare).* [online]. 2006.08.19. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=Z-DVi0ugelc>. 2013.03.19.

Wolf Kati hivatalos Facebook oldal: <http://www.facebook.com/WolfKati?fref=ts>. 2013.03.19.

wolfkatifan: *Wolf Kati Interjú - Térkép, Duna TV, 2011.04.13.* [online]. 2011.04.14.
Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=Z5lfSBxC5kU>. 2012.12.15.

Mellékletek

Interjú Wolf Katival

- 1. Milyen véleményed volt az Eurovíziós Dalfesztiválról a kijutásod előtt?** Tv-ben néztem mindig és nem gondoltam, hogy ez élőben ilyen óriási rendezvény. Megmozgatta egész Németországot, Düsseldorf lázban égett, és van a fesztiválnak egy hatalmas törzsrajongói köre, akik pedig örületes lelkesedéssel kísérik minden évben.
- 2. Hogyan választottak ki téged? Téged, mint előadót miért motivált az, hogy kijuss erre a versenyre? Számodra 2011-ben, az X-faktor után mit jelentett az Eurovízió színpada?** A Magyar Televízióé a jog, hogy dalt válasszon, de egészen tavalyig ez egy, a tv által delegált zsűri belső döntése volt. Bárki pályázhatott, és beküldhette a dalát. Én már harmadik alkalommal küldtem be dalt, sok évvel ezelőtt is próbálkoztam másmilyen szerzeményekkel. De a Szerelem miatt múlsz? stúdiófelvételekor már mindannyian éreztük – a zeneszerzők, a szövegíró (Rakonczi Viktor, Rácz Gergő, és Geszti Péter) és én, hogy ez egyrészt nagyon „slágergyanús”, illetve egyszerre pattant ki a fejünkből, hogy ez stílusában, érzetében, zenei világában egy nagyon az Eurovízióra való dal. Beküldtük a Televízióhoz, és nyertünk. Az X-faktor és az Eurovízió számomra sokban hasonlított egymáshoz. Hasonló hangulatú színpad, csillogó, nagyszabású showműsor mindkettő, ahol 3 perced van, hogy megmutasd magad, de az óriási különbség az volt, hogy az X-faktorban csak saját magamért versenyeztem, ha nem sikerül, csak én bukok, ha sikerül, igazán nekem jó. A dalfesztiválon viszont egyedül képviseltem egy egész országot, ráadásul úgy, hogy itthon hihetetlen szimpátia és drukkk övezte a dalt. Nagyon izgalmas volt, életem egyik legmeghatározóbb élménye.
- 3. Te voltál az első magyar képviselő, aki 2006 óta először újra döntőbe juttatta Magyarországot. Te milyen reményekkel indultál el Düsseldorfba?** Csak magamnak állítottam fel elérni való célt. Irtó nagy volt itthonról a nyomás, azzal nem bírtam volna mit kezdeni, ezért magamnak akartam megfelelni. Mindenképp be akartam kerülni a döntőbe és ott nagyon jól szerepelni. A dalfesztivál szavazásának meg vannak a hagyományai, én nem tápláltam sok reményt arra, hogy ez a dal győzni fog. Viszont mindenképp nyomot akartam hagyni ott, és ezt

elértük. Kinn ez volt az egyik kedvenc dal, velem tombolt az aréna, közönség díjat kaptam a legnagyobb német rádiótól, és közben a 22. lettem.

4. **A te dalod hogyan, kik által született? Maga a helyzet hívta életre a dalt, kifejezetten erre a versenyre készült?** Abszolút nem erre a versenyre készült. Az X-faktor után megkeresett Rakonczai Viktor és Rácz Gergő, akik az egyik legsikeresebb hazai zeneszerző páros, és volt egy ígéretem Geszti Pétertől dalszövegre. Mindhárman fantasztikusan jól megéreztek, milyen dal illene hozzám, én is nagyon szerettem volna nagy ívű, dallamos, érzelmes, katartikus, de ritmusos dalt. Pont ilyen lett, és mindannyian nagyon magunkénak éreztük, irtó jó élmény volt, ahogy megszületett és felvettük a dalt.
5. **Milyen lehetőségeid voltak a dal reklámozására? Milyen promóció előzte meg a kiutazást?** A dal nagyon jó pillanatban született. Én ugye az első X-faktorban versenyeztem, ez a műsor akkor messze a legnézettebb, és legkedveltebb műsor volt, és a műsor vége után a Szerelem, miért múlsz? volt az első X-faktoros dal. Nagyon nagy érdeklődés előzte meg. A legnagyobb hazai rádió, a Class Fm nagy játszottsággal támogatta a dalt, majd a többi rádió is, a közönség pedig nagyon nagy szeretettel fogadta. Sokat adott még a dalhoz az elkészült klip is. Amikor pedig a TV kiválasztotta a dalt, akkor a dalverseny előtti másfél-2 hónapban hihetetlen promóció kísérte a dalt itthon is és a határon túli magyar területeken is. Televíziós megjelenések, interjúk, cikkek, címlapok, mindenféle médiamegjelenés.
6. **Melyik módot tartod jobbnak, a közönség általi előadó választást, vagy azt, ha egy belső zsűri dönt országunk képviselőjéről?** Mindenképpen a közönség általi szavazást. Szerintem a Televízió egyik legjobb döntése volt, hogy 2011-ben már showműsor keretében választott indulót, és ebbe a közönség is jócskán beleszólhatott.
7. **Hogyan állt össze a színpadi produkciód, kik dolgoztak veled, a rendező ország beleszólt valamennyire a színpadi képbe? A te saját ötleteidet mennyire tudtad színpadra vinni? Visszagondolva mit lehetett volna másképp csinálni?** 6 ember lehet a színpadon maximum, és a mi dalunkban nagy kórus van a végén, de táncos dal, ezért olyan emberek kellett, akik táncolni és énekelni is tudnak. Rengetegen dolgoztak a produkción, a zeneszerzők, rendező, koreográfus, stylist. A rendező ország leadja a színpad paramétereit, és aztán nem igazán szól bele semmibe. Ott a helyszínen persze sok próba előzi meg a műsort, és együtt néztük vissza a

próba felvételeket a kinti rendezőkkel, együtt okoskodtunk, mit, hogyan... Szóval sokan ötleteltünk együtt, egyébként is csapatmunka.

8. **Kikkel utaztál ki? Kik voltak a magyar delegáció tagjai?** Én 2 hétig voltam kinn, az alatt jöttek-mentek az emberek, a zeneszerzők, rendező, koreográfus, a televíziótól emberek, sajtós, illetve az én menedzseri irodámtól volt egy-két ember. Volt, aki csak néhány napig, volt, aki cikázott, és olyan is akadt, aki végig kint volt Düsseldorfban.
9. **Hány próbát tarthattatok?** Sokat. Volt ott a helyszínen, a nagyszínpadon is sok próba, de voltak még termek, ahol annyit próbálhattunk, amennyit akartunk. Az elődöntőket és a döntőt is megelőzte egy nyilvános főpróba, ami adásszerűen ment le teltházas közönség előtt.
10. **Milyen rendezvényeken kellett/lehetett részt venni?** Ott kinn voltak persze hivatalos estek, ahol a sajtó is ott volt, a versenyzők és szervezők találkozhattak egymással, és volt néhány országnak saját partija is. Nem éreztem semmit kötelezőnek, az egész rendezvény egy nagyon jó hangulatú, pozitív fesztivál.
11. **Milyen kapcsolatot sikerült kiépíteni más országok indulóival? Volt-e éles rivalizálás vagy épp született-e barátság melyből zenei együttműködés is létrejött?** Semmilyen rivalizálás nem volt, rendkívül jó hangulatban töltöttük a próbák alatti időket is. Komoly barátságokat mi nem szőttünk, de jóban voltunk mindenkivel. A fellépők között érezhető volt az, amiről egyébként szól vagy szólnia kéne ennek a fesztiválnak. Az összetartozás, a jó dalok, egymás elismerése. Azoknak az országok az indulói, akik egyébként rossz kapcsolatban vannak egymással, vagy ellentétek feszülnek, még inkább tettek azért, hogy tompuljanak ezek. Például Törökország-Görögország mindig pozitívan kiemelték egymás indulóit.
12. **Hogyan fogadták a magyar delegációt Németországban? Találkoztál-e valamilyen pozitív vagy negatív előítéllettel?** Mindenkit egyformán nagy szeretettel és tisztelettel fogadtak. A magyar dal már a kiutazásunk előtt óriási sikert aratott, ezért velem hihetetlen kedvesek voltak, és nagyon örültek, hogy Magyarországból ilyen dal jön. Sok országban előzi meg olyan műsor a fesztivált, ahol a többi ország dalait is boncolgatják. A svédeknél például a mi dalunk volt a kedvenc, néhány svéd újságíróval, szervezővel azóta is jó viszonyban vagyunk.
13. **A dalodat hogyan fogadta a magyar illetve a külföldi nagyközönség? Milyen vélemények születtek szakmai körökben itthon és külföldön?** Nekem tényleg

életre szóló élmény volt, mert sosem volt itthon olyan, hogy egy dalt ilyen egységes szeretet és összefogás övezzen, úgy voltam kinn Németországban, hogy tudtam, itthon mindenki drukkol. Azóta is, a mai napig odajönnek az emberek hozzám fellépésen, az utcán, hogy büszkék rám, és köszönik. Ez óriási dolog, még mindig meghatódom tőle. A kinti közönség is nagyon nagy lelkesedéssel fogadott, velem tombolt az egész aréna, sose felejttem el, mindenki felállt a dalomnál... Idén Londonban, a fesztivál hivatalos nyitópartijára meghívtak sok idei versenyzőt, és tavalyról engem meglepetésvendégnek, mint nagy kedvencet, és ez a nemzetközi és angol közönség egy év után is velem énekelte a dalt. Elképesztő volt...

14. **A saját versenytársaid közül volt-e kedvenc indulód? Egy-egy dal akkori helyezése mennyire volt meglepő számodra?** Szerintem abban az évben nagyon erős énekesek voltak, és voltak jó dalok is. Például az osztrák lány, vagy a litván lány gyönyörűen énekeltek, balladát mindketten, és ők is vacak helyen végeztek, illetve az egyik személyes kedvenc dalom, a holland a legutolsó lett...
15. **A dal nyelvét illetően számos szabály változtatás történt az évek során. Melyiket tartod jobbnak, azt, ha egy ország szabad kezet kap és olyan nyelven énekel amilyen szeretne, vagy inkább meg kellett volna maradni az anyanyelvű daloknál?** Szabad kezet. Az előadó és a szerzők döntsék el, milyen nyelven menjen, hogy érzik legjobbnak a dalt...
16. **Az előzetes esélylatolgatások mennyire befolyásoltak téged? Pozitív, negatív irányba? Vagy igyekeztél ezeket inkább figyelmen kívül hagyni?** Egyrészt nagyon örültem, hogy így bíznak a dalban, de iszonyú súly volt a vállamon, hogy ennek megfeleljek. Ezért először csak arra koncentráltam, hogy a döntőbe jussak. Ott leesett a szikla a szívemről és a döntőben már csak magamnak akartam megfelelni.
17. **A politika kérdéskörét sem kerülhetem ki. Valóban akkora súlya van a politikának az Eurovízió, mint ahogy azt sokan gondolják? Magyarország gyengébb helyezéseit a rajongók könnyelműen erre fogják, valóban csak erről lenne szó?** Ezt nálam sokkal okosabb emberektől kell megkérdezni. Az biztos, hogy sajtóságos a szavazás, ezért én ezzel egyáltalán nem foglalkoztam, és ha a dal után kapott magyar és külföldi díjaimat nézem, vagy visszaemlékszem a tomboló közönségre, a többi már nem is érdekel. Fontos, hogy mindig kinn legyünk, és megmutassuk, hogy ebben az országban is van első osztályú zene! Mindegy milyen lesz a végeredmény...

18. **A személyes véleményedre lennék kíváncsi. Alapvetően ez egy Dalverseny, valóban a dal a legfontosabb? Mindig az a dal nyert, amelyik a legjobban megérdemelte?** A zene mindig nagyon szubjektív, ezért erre nincs jó válasz. Az biztos, hogy csak olyan dal és produkció jut el a közönséghez, ami hat! Még az is jobb, ha negatívan, de halkan, és emlékezzenek rá.
19. **Idén újtáira indult A Dal cím nemzeti döntő, melyben te zsűriként vettél részt. Egy ilyen showra a hazai ESC rajongók már nagyon régóta vártak. Ennek a shownak szerinted mi a legfőbb erénye, illetve hátránya? Te, mint korábbi képviselőnk milyen szemmel nézted a versenyzőket?** Hagyományt teremt ebből a TV, ez szuper szerintem, és minden évben a zsűriben fog ülni az előző évi induló. Csak pozitívumot tudok mondani, annyira kellett egy ilyen műsor. És ki is derült, hogy nagyon érdeklő a közönséget, bekerültek ismert és ismeretlen előadók, dalok, és láthattuk, hogy milyen termékeny a magyar zenész társadalom. Mindenképpen kell ilyen fórum, ahol megmutathatjuk magunkat! És a zenés showműsor pedig mindig tuti siker. Nem véletlenül.
20. **Miután haza tértetek Németországból mi történt? Milyen irányba haladt a karriered? Mennyire sikerült kivívnod a magyar szakma elismerését?** A szűkebb szakma ismert az X-faktor előtt is, de az egy külön világ. A való életben nem a szakma dönt, hanem a média és a közönség. Nagyon fellendítette a fesztivál az itthoni elismertségemet, rengeteg helyre hívnak azóta is fellépni, és rendkívül pozitívan fogadnak. Kaptam szakmai díjakat is, de a közönség által megszavazott elismeréseknek és fogadtatásnak sokkal jobban örülök.
21. **Már egy korábbi kérdésben érdeklődtem a külföldi kapcsolatokról, de újra felhoznám ezt. Külföldön mennyire tud elindulni egy magyar előadó karrierje? Neked ez mennyire sikerült? Szándékodban állt egyáltalán, hogy külföld felé orientálódj? Itthon sem könnyű befutni és főleg fennmaradni. Rengeteg munka és jó szerencse kell hozzá. Kinn nyilván hatványozottan nehezebb külföldiként. Én nem hiszem, hogy egyetlen ilyen nagy megjelenéssel, mint az Eurovíziós Dalfesztivál, be lehet futni. Ez egy műsor és kész, persze ott benne lenni óriási dolog, de a nézőknek ez egy szombat esti 2 és fél órás kikapcsolódás, ami után már át is kapcsol a következő műsorra. Egyébként én nagyon szerencsésnek érzem magam, és úgy érzem, hogy a helyemen vagyok. Van családom, karrierem. 2 kisgyerekekkel nem tudom elképzelni, hogy egy külföldi, utazgatós karrier kezelhető lenne, és nem menne a normális életem rovására...**

22. **És végezetül, ha lehetőség adódna, indulnál újból ezen a versenyen? Miért igen vagy épp miért nem?** Nem. Nekem így volt kerek és baromi szép. Ennél odaillőbb dalt nem tudok elképzelni, mi beleadtunk mindent, és az eredményen kívül minden úgy sikerült, ahogy megálmodtam. Ha nem tudnék örülni ennek, akkor nem érdemelném meg a sikert, amin annyian dolgoztunk...

Az interjú 2012 őszén készült, e-mailben.

Interjú a Compact Disco tagjaival

- 1. Titeket, mint alternatív zenekart miért motivált az, hogy kijussatok erre a versenyre? Számotokra akkor mit jelentett az Eurovízió színpada? A nemzetközi színtérre való kilépés lehetőségét láttuk a versenyben, hiszen több mint 100 millió ember látta a két fellépést. A kilépés tehát sikerült, nemzetközi lemezszerződéseket sikerült kötnünk. Az alternatív zenekarság, meg csak egy jelző, mi elektronikus pop zenét játszunk.**
- 2. Volt lehetőségek a dal reklámozására, de ez mire volt elég? Pontosan milyen promóció előzte meg a kiutazást? Bejártuk a szomszéd országok magyar lakta területeit, voltunk Amszterdamban és Londonban a két legnagyobb promóciós rendezvényen, interjúztunk, felléptünk és voltunk Izraelben is. Egy tv showban léptünk ott fel. Számos nemzetközi ESC honlappal interjúztunk, elküldtük zenéinket az ESC-re fogékony rádiókhoz.**
- 3. Melyik módot tartjátok jobbnak, a közönség általi előadó választást, vagy azt, ha egy belső zsűri dönt országunk képviselőjéről? Azt tartanánk a legjobb megoldásnak, ha csak dalok versenyeznének, és nem jelölnék sem az országot, sem az előadót, így talán tényleg csak a dalok versenyeznének. A zsűri éppúgy ország szimpátia szerint szavaz, mint a közönség, illetve könnyen korrumpálható.**
- 4. Hogyan állt össze a színpadi produkciótok A Dal című válogatóra? Kik dolgoztak veletek, a rendező ország beleszólt valamennyire a színpadi képbe? Visszagondolva mit lehetett volna másképp csinálni? A magyar versenyre nem készítettünk koreográfiát, felmentünk, zenéltünk, lejöttünk. Bakuban nem a rendező ország, hanem a produkciós cég munkatársaival konzultálva találtuk ki a kameramozgásokat, illetve a tagok esetleges mozdulatait, ők készítették a vizuált is.**

Teljesen elégedettek voltunk mindkét előadással, maradéktalannak érezzük továbbra is.

- 5. Kikkel utaztatok ki? Kik voltak a magyar delegáció tagjai?** A Magyar Televíziótól jöttek nemzetközi kapcsolatos kollegák, egy forgató stáb, illetve a menedzsmentünk jött velünk és egy sajtós kollega. 14-en indultunk, ez duzzadt fel később a barátnőkkel, tv-s személyiségekkel, további munkatársakkal a Magyar Televíziótól.
- 6. Az együttes kiegészült két taggal. Ez csak a verseny idejére szólt, vagy továbbra is együtt dolgoztok? Miért pont rájuk esett a választások? (Főként Helga érdekelne, Krisztiánról szereztem infót)** Helga, Csabi jó ismerőse volt, fontosnak tartottuk, hogy a vokálokat megerősítsük, illetve lehetőség volt hat embernek a színpadra állnia. Helga fellépett velünk a verseny után még a Viva Cometen, de hosszú távon nincsenek közös tervek, mivel dalaink nem női vokálra íródnak. Krisztiánnal azóta együtt dolgozunk, a nemzetközi albumunkat is ő masztereli, valamint a nagy fesztiválokon fellépett velünk, itt biztos lesz hosszú távú közös munka, aminek nagyon örülünk.
- 7. Hány nappal a verseny előtt utaztatok ki? Milyen rendezvényeken kellett/lehetett részt venni?** Összesen két hetet voltunk kint. Számos próba volt, összesen tízszer próbáltuk el a dalt. Voltak különböző sajtótájékoztatók, számos interjú, illetve az országok által hosztolt promóciós koncertek, mi is felléptünk a helyi nagykövet szervezésében a kinti magyar kolónia részére tartott bulin.
- 8. Milyen kapcsolatot sikerült kiépíteni más országok indulóival?** Sok ország indulójával jó kapcsolatot építettünk ki, például Ausztria, San Marino, Portugália fellépőivel vagy a szlovák Max-szal, akivel még közös munka is elképzelhető.
- 9. Volt-e éles rivalizálás vagy épp született-e barátság melyből zenei együttműködés létrejöttét tervezitek? (a szlovák fiúról tudok, de volt-e más valaki?)** Más nem volt.
- 10. Külföldön mennyire tud elindulni egy magyar előadó karrierje? Mit gondoltok nektek ez eddig mennyire sikerült? Milyen lehetőségeket kaptatok eddig? Mennyire áll szándékotokban, hogy külföld felé orientálódjatok?** A dalunk megjelent az alábbi országokban: Németország, Ausztria, Svájc, Finnország,

Svédország, Norvégia, Dánia, Észtország, Lettország, Litvánia, Oroszország, volt FÁK államok, Dél-Afrika, Mexikó, Románia, Bulgária - itt mind a helyi kiadók dolgoznak a promókon, reméljük játszás és fellépési lehetőség lesz belőle. Egyértelmű szempont, hogy külföldön is rendszeresen járjunk. Skandinávia és Németország ősszel megjelenteti a két albumunk anyagából összeálló nemzetközi nagylemezünket.

- 11. Hogyan fogadták a magyar delegációt Azerbajdzsánban? Találkoztatok-e valamilyen pozitív vagy negatív előítéllettel?** Csak pozitívan álltak hozzánk, bár volt rá példa, hogy amikor meghallották, hogy magyarok vagyunk, a “your president is not okay” reakciót kaptuk.
- 12. A Sound Of Our Hearts című dalt hogyan fogadta a magyar illetve a külföldi nagyközönség? Milyen vélemények születtek szakmai körökben itthon és külföldön?** Szerintem minden vélemény olvasható a youtube-on, a kedvenc példánk viszont, a svéd tv kommentátor, aki odajött hozzánk és azt mondta, tíz éve ESC-zik, de szerinte ez a legjobb dal...és svéd az ember!:)
- 13. Egy-egy dal ideai helyezése mennyire volt meglepő számotokra?** A helyezéseket nem tudjuk nagyon, a svéd dal szerintünk is a legjobb volt, a többi meg szimpátiaszavazás volt, ez egyértelmű volt mindenki számára.
- 14. A dal nyelvét illetően számos szabály változtatás történt az évek során. Melyiket tartjátok jobbnak, azt, ha egy ország szabad kezet kap, és olyan nyelven énekel amilyen szeretne, vagy inkább meg kellett volna maradni az anyanyelvű daloknál?** Most is szabad kéz van, ezt tartjuk jónak.
- 15. Az előzetes esélylatolgatások mennyire befolyásoltak titeket? Pozitív, negatív irányba? Vagy igyekeztetek ezeket inkább figyelmen kívül hagyni?** Nem befolyásolt, pláne, hogy minket sehova sem jósoltak.
- 16. A politika kérdéskörét sem kerülhetem ki. Valóban akkora súlya van a politikának az Eurovízión, mint ahogy azt sokan gondolják? Magyarország gyengébb helyezéseit a rajongók könnyelműen erre fogják, valóban csak erről lenne szó? Ha ez igaz, akkor, hogy lehet az, hogy Friderika és Rúza Magdi top 10es helyezést értek el? Számunkra egyértelmű a politika szerepe. Friderika, Magdi és a mi szereplésünk tökéletesen mutatja a trendet Magyarország**

nemzetközi megítélésében. Mi úgy érezzük, hogy egyértelmű áldozatait lettünk annak a médiakampánynak, ami most Magyarország ellen irányul, mert nem úgy táncol a kormány, ahogy az EU kívánja. Ilyenkor a mindenkori hatalom a média fegyverével lép fel a renitens ellen először, no meg játszik a svájci frank árfolyamával.

Ajánlom figyelmedbe az alábbi videót, a német közmédia ilyen anyaggal manipulálta a nézőit: **Bettina Hirschfelder-**
<http://www.youtube.com/watch?v=zDEX-YL-v2k>

- 17. A személyes véleményetekre lennék kíváncsi. Alapvetően ez egy Dalverseny, valóban a dal a legfontosabb? Mindig az a dal nyert, amelyik a legjobban megérdemelte? Nem.**
- 18. Idén újtára indult A Dal cím nemzeti döntő, amire a hazai ESC rajongók már nagyon régóta vártak és amely keretein belül titeket választottak a magyarok. Ennek a shownak szerintetek mi a legfőbb erénye, illetve hátránya? Legfőbb erénye, hogy média felületet jelent számos előadónak, hiszen a mi hazai karrierünket végleg sínre tette a verseny, de feltűnhetett olyan előadó, mint Biga, Nika és a szintén alternatívnak nevezett, de szintén popot játszó Fábrián Juli és Zoohacker. Hátrány, a szokásos magyar szintű szervezés, technika, stb. de ez pénz kérdése sajnos, kis pénz, kis foci.**
- 19. Miután haza tértetek Azerbajdzsánból mi történt? Milyen irányba halad a karrieretek? Mennyire sikerült kivívnotok eddig a magyar szakma elismerését? Most rengeteg fellépésünk van, a fesztiválszezon zajlik ezerral, a szakma elismerését idehaza az irigységen keresztül lehet mérni, úgyhogy teljes a szakmai siker:) tapasztaljuk.**
- 20. És végezetül, ha lehetőségetek adódna, indulnátok újból ezen a versenyen? Miért igen vagy épp miért nem? Az eredmény ismeretében megfontolnánk, bár azt gondoljuk, tudnánk olyan dalt írni, ami jobb helyezést érne el, de mi megkaptuk a lehetőséget, éltünk és élünk vele. Kapjon más magyar előadó is hasonló lehetőséget.**

Az interjú 2012 nyarán készült e-mailben.

Interjú Klész Imrével

- 1. Kik alapozták meg a magyarországi rajongói közösséget?** Az ötlet igazából tőlem származik. Vagy pontosabban az internetről. Nagyon sok nemzeti rajongói oldal volt már az indulás előtt, és így jött az ötlet hogy miért ne lehetne létrehozni egy magyart is? Igazából a cikkek fordítására koncentráltam, és abban bíztam, hogy előbb-utóbb a honlap ide fogja vonzani az embereket. Az elején nagyon kezdetleges volt minden, ingyenes tárhelyen, nem túl versenyképes megjelenéssel. Egy vendégkönyv volt az egyetlen interakció. Majd elindult a fórum, amikor úgy éreztem, hogy komolyabb szinten kellene foglalkozni a dologgal, akkor lett meg a saját tárhely is. Közben megérkeztek a rajongók, némelyikük beállt az önkéntes munkába és fordításokat küldtek be, sokan lemorzsolódtak, de igazából 5 ember munkája olvasható jelenleg is. Az első rajongói találkozó 2006 nyarán hozta meg az igazi áttörést, az ott megbeszélétekből lehetett tovább fejlődni. Ha név szerint kell megemlíteni valakit, akkor Szalma Róbert az, aki nagyon sokat dolgozik, mániákus rajongó, már 4 interjúkörutat leszervezett az éppen aktuális magyar versenyzőnek a vajdaságba és ő is készít interjúkat a magyar versenyzőkkel. És ha valami történik Budapesten eurovíziós vonalon, mindig mozgósítható. Ő alapvető tag, nélküle nem lennénk ott, ahol most vagyunk.
- 2. Mikor és hogyan indult el tényleges rajongói aktivitás Magyarországon?** A rajongói aktivitás láthatóan 2008 elején indult el, azóta használunk közös fórumot. Bár ezt már lezártuk, de még mindig elérhető ezen a linken: <http://www.freeforum.hu/eschungary>
- 3. Mi jellemzi a hazai közönséget? Mekkora létszámban milyen lelkesedéssel vannak jelen a különböző fórumokon? Lehet-e mérni valamilyen formában az aktivitást?** Szerintem még mindig kialakulóban van a magyar közönség. Egy átlagos tévé néző kapcsolat a csatornák között, és ha épp Eurovízió megy, akkor vagy ott marad, vagy nem. Ha egy elismert előadó képvisel minket, akkor többen odakapcsolnak, 2011-ben például Wolf Kati szép nézettséget tudott hozni az MTV-nek. Fórumok tekintetében sok rajongó indított saját blogot, amik vagy megszűntek, vagy nem frissülnek, vagy a mi híreinket veszik át. Szerintem jó dolog, ha többen foglalkoznak a témával, hiszen a legfőbb cél az, hogy népszerű legyen a verseny itthon, amiért Wolf Kati nagyon sokat tett. Viszont nem jó, ha az

amúgy is maroknyi rajongói táborát tovább daraboljuk. Az idő majd megoldja ezt a problémát.

- 4. Miben lehet megragadni az eurovízió lényegét? Mi az amit ténylegesen szeretnek az emberek ebben a showban?** Az Eurovízióról szerintem mindenkinek megvan a saját véleménye. Ezt a véleményt nagyrészt a „megmondó” blogok alakítják. Szerintem az Eurovízió lényege az, hogy megmutassa sok ország a világnak, hogy mit tudnak felmutatni egy ilyen színpadon, mennyire tudnak érdekes és szórakoztató produkciót küldeni a versenyre. A szórakozás persze nemcsak abból áll, hogy vicces legyen valaki, hanem inkább az, hogy egy olyan hangulatot közvetítsen a nézőnek, ami megfogja. Az Eurovízió igazából véve egy közösségi esemény, amikor sokan leülnek a tévé elé, és együtt nézik a műsort, együtt kritizálják, megvitatják a látottakat, majd a végén szavaznak is. Aki már belecsöppent egy ilyen helyzetbe, főleg úgy, ha külföldiek is vannak a társaságban, akkor egy nagyon kellemes házibuli tud kialakulni a közös nézésből. Akik nyitottak a nem angol vagy amerikai előadók dalaira, nyitottak a nem angol nyelvű dalok hallgatására, azoknak egyedi lehetőség egy ilyen adás megnézése. Bár a szabályok miatt bárki választhatja az angolt, viszont az igazi különlegesség a nyelvi sokszínűségben rejlik. Szerencsére a Junior Eurovízió maximum 25%-ban lehet angol nyelvű a dalszöveg, itt meg tudtak menteni valamit a régi szabályokból. De az emberek itthon azt szerethetik a legjobban, ha érzik, hogy egy jó dalt küldünk ki, amiért lehet izgulni.
- 5. Szerveztek-e rajongói találkozót?** Minden évben szoktunk szervezni egy rajongói találkozót. Idén többet is, hiszen sokan látogattak el a 2012-es magyar válogató helyszínére, utána közösen mentünk el egy vendéglátóhelyre minden alkalommal, hogy megvitassuk a látottakat. 3 hétvégén keresztül ment ez a télen. Korábban nagyrészt Budapest belvárosában voltak a találkozók. 2011-ben Debrecenben tartottuk, ide jött el eddig a legtöbb rajongó, és a nap folyamán még egy falunapra is hivatalosak voltunk, ahol az aktuális magyar versenyzőnk is fellépett.
- 6. Az egyes Dalfesztiválokra szoktak-e szervezett formában, közösségként kilátogatni?** Két alkalommal voltunk Eurovízió, Belgrádban 2008-ban és Düsseldorfban 2011-ben. 4-5 fős volt csak a delegációnk, viszont készítettünk sok

helyszíni tudósítást, videókat, de ennyiben ki is merültek a lehetőségek. Nagyobb tömeget a 2008-as és 2012-es nemzeti döntőn sikerült összeszervezni, 8-20 főről volt szó.

- 7. Milyen a kapcsolat a rajongók és az előadók között?** A Facebook korában minden előadó elérhető távolságba került, így ez nem nehézség, Mindkét fél számára fontos a jó kapcsolatok ápolása, egyrészt a népszerűség fenntartása az előadó részéről, valamint a rajongók kíváncsiak rengeteg dologra. Mindkét fél érdeke a párbeszéd, ami az előadó számára hosszú évekre biztosítja a rajongói táborát. Friderikát a mai napig bombázzák külföldi rajongók, és legutóbb Péter Szabó Szilvia nyilatkozta, hogy a NOX révén még mindig sok orosz rajongója van.
- 8. Az Eurovízió szervezői hogyan tudják meghálálni az igazi fanok lelkesedését? Milyen kedvezményeket vehetnek igénybe az emberek?** Az Eurovíziót szervező EBU a rajongók nemzetközi hálózatán (OGAE) keresztül tudnak kedveskedni a rajongóknak. Magyarországon nincs ilyen klub. Igazából egy ilyen tagság kézzelfogható előnye, hogy viszonylag kedvező áron tudnak a rajongók a verseny helyszínén közvetlenül a színpad elé váltani jegyet. Egy másik módszer, hogy az újságírókon kívül a rajongók is kérhetnek akkreditációt, ezzel promóciós anyagokhoz juthatnak, beléphetnek a sajtóközpontba, és az első nyilvános főpróbára is kapnak belépési lehetőséget. Mi közvetlenül csak bátorító szavakat kaptunk az EBU-tól azokban az években, amikor nem vettünk részt a versenyen. Kitartást kívántak nekünk, és hogy tartsuk fenn az Eurovízió szellemét.
- 9. Milyen a kapcsolat más országok rajongó táborával?** Nehéz kialakítani a kapcsolatokat más rajongói klubokkal, ha nem tartozol egyik rajongói hálózathoz sem. Próbálkozások már voltak híreserére, promóciós anyagok cseréjére, amit játékokban tudunk kisorsolni, de az EFSC-n kívül nem sikerült még tartós kapcsolatot kialakítani.
- 10. Milyen „versenyeket” rendeznek a különböző országok rajongói egymás között?** Ez az Eurovíziós Fórumok Dalversenye. Egy spanyol rajongói klub az ötletgazda, ahol a résztvevő országok beküldenek dalokat, majd azokat pontozva megkapjuk a győztest. A győztes rajongói klub pedig leszervezi a következőt, Mi már nyertünk meg ilyen versenyt, szerveztünk is más helyett, jövőre Olaszország remélhetően meg fogja rendezni a következőt.

Az interjú 2012 novemberében, e-mailben készült.

Rajongói aktivitást felmérő kérdőív:

Eurovíziós Dalfesztivál - rajongói aktivitás mérése

Köszönöm, hogy időt szán kérdőívem kitöltésére. Az alábbi kérdéssorban a Dalfesztivállal kapcsolatos kérdéseket állítottam össze, mellyel a hazai rajongói aktivitást, illetve a hazai közönség informális tudását kívánom felmérni.

Nem

- Nő
 Férfi

Kor

Mióta követi figyelemmel az Eurovíziós Dalfesztivált?

Tudja-e melyik évben lépett először magyar előadó Eurovíziós színpadra?

- 1979
 1994
 2011

A végeredménytől függetlenül, Ön melyik előadót/előadókat tartja a legsikeresebbnek?

- Wolf Kati
 Bayer Friderika
 Compact Disco
 Rúzsa Magdi
 NOX
 Other:

Mit gondol, mi a dalverseny legnagyobb előnye?

És a legnagyobb hátránya?

Az alábbi oldalak közül van olyan, amelyiket rendszeresen látogatja?

- eschungary.hu
- esctoday.com
- eurovision.tv
- escradio.com
- Egyiket sem

Honnan szerzi be a versennyel kapcsolatos, legfrissebb információkat?

Kérem pár mondatban fejtse ki a véleményét, A Dal című nemzeti válogatóról! Milyen előnyeit, illetve hátrányait tudná felsorolni?

Részt szokott-e venni valamilyen rajongói találkozón?

- Igen
- Nem

Mi a véleménye magáról a fesztiválról, illetve Magyarország szerepléséről?

Figyelemmel követi-e más országok nemzeti döntőit? Ha igen, melyek ezek?

A kérdőív kitöltése anonim.